

Slovenski

PRIJATELJ.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. av. velj. na leto.

Štev. 3. V Celovcu 15. marca 1880. XXIX. tečaj.

Pridiga za veliki petek.

(Dan sprave; gov. J. A.)

„Ta dan bodi vaša sprava in očiščenje
od vaših grehov: bodite očiščeni pred
Gospodom.“ (III. Mojz. 16, 30.)

Vvod.

Ljudje delajo razloček med dnevi. Nekatere dni imajo za srečne, druge za nesrečne. Te reči nočem naravnost ovreči, pa tudi popolnoma ne poterdim. S to rečjo je, kakor se vzame. Tisti dan postavim, ki je za tebe strašno nesrečen, tisti dan zna biti za drugega najbolj srečen.

Taka je s petkom. Sploh imajo ljudje petek za nesrečni dan; in po eni strani imajo prav. Zakaj? V petek namreč, tako terdijo sploh cerkveni učeniki, v petek sta grešila Adam in Eva, na petek se je zgodil izvorni greh. V petek se je začelo gorje za človeški rod v petek sta bila Adam in Eva izgnana iz raja. — Nasprotni pa se sme petek ravno tako tudi najsrečnejši dan imenovati. Zakaj? Ker na petek je bil izbrisan izvorni greh; na petek je bilo zopet popravljeno, kar je greh pokvaril; na petek je umerl Kristus naš Gospod in nas tako rešil greha in večnega pogubljenja; na petek nas je spravil in sprijaznil s razžaljenim nebeškim Očetom. — In glejte! kako natančna je božja pravica! Na petek je bil storjen prvi greh, na petek je bil tudi izbrisan; v vertu sv. raja se je greh začel; na vertu Getzemani se je začelo tudi Kristusovo terpljenje; na lesu se je greh storil, na lesu je bil tudi premagan, kakor sv. cerkev moli pri sv. mešah od tih nedelje naprej, ko pravi, da je Kristus na lesu sv. križa zveličanje človeškega rodu

doveršil, da bi od tod življenje prišlo, od koder je prišla smert in da bi bil na lesu premagan hudič, ki je na lesu premagal.

Zares, preljubi, danes je velik dan sprave, danes je petek, vreden, da ga z vso mogočo pobožnostjo obhajamo. Da nam pa ne bo današnje dan samo v živem spominu, ampak da se vsaki petek skoz leto spominjamo velikih dobrot in gnad, ki nam jih je današnji dan prinesel, pogledjmo danes bolj natanko:

1. Kaj je bil današnji dan Judom;
2. Kaj je današnji dan nam kristjanom in
3. Kakošne dolžnosti nam naklada!

Zvonovi in orglje danes molčé, jes pa govorim! Oh morebiti si vendar danes kdo k sercu vzame in si današnje besede k zveličanju oberne! O Jezus, ki tukaj ležiš v božjem grobu, glej, v tvojem imenu bom govoril. Ti pa besedam moč daj, da se vsadé v serce, in obilen sad obrodé. Bog daj!

Razlaga.

1. Današnji dan pred 1847 leti ob treh popoldne se je na gori Kalvariji blizo Jeruzalema zgodila dogodba, kakoršne ni videl svet in je ne bo; nad katero so se zavzela nebesa, in se je zemlja stresla in so žalovale vse stvarjene reči. — Dogodba ta, najstrašnejša, kar jih je kdaj bilo, je pa ob enem najsrečnejša za grešni svet. — Ko bi se to ne bilo zgodilo, ko bi Jezus ne bil umrl, bil bi pogubljen ves svet. Brez te daritve bi nihče v nebesa ne mogel, brez te daritve bi svet že več ne stal; brez te daritve bi tudi nas danes tukaj ne bilo. „Usmiljenje Gospodovo je, da nismo bili končani.“ — Ta dogodba in daritev je studenec vseh gnad, vse sreče, vseh dobrot, kar jih imamo na duši in na telesu. Ta daritev skazuje svojo čudapolno, dobrodejno moč nazaj v pretekle čase in naprej v prihodnje čase. Zavoljo te daritve je Bog prizanašal Judom, zavoljo te daritve prizanaša nam. Judje so gledali naprej in upali v to daritev in to jim je bilo prišteto v pravičnost; mi gledamo nazaj in verujemo v to daritev in to je vzrok našega zveličanja.

In glejte, kaj božja modrost stori? Gospod Bog, kateremu je en dan kot tisoč let, in tisoč let kakor en dan, je od vekomaj že gledal v svojem duhu to daritev, svojega Sina razpetega na križu in je hotel, da se je podoba te daritve in pripravljanje godilo vsako leto en dan pri Judih, je pa tudi hotel, da se te doprinešene daritve spomin ponavlja vsako leto en dan pri kristjanih. Ta dan, predpoda Jezusove daritve na križu, se je obhajal pri Judih vsako leto deseti dan kozoperska, in se je imenoval dan sprave; kakor beremo v tretjih Mojzesovih bukvah (16, 29.). Deseti mesec, deseti dan tega mesca pokorite svoje duše, ta dan bodi vaša sprava in očiščenje od vseh vaših grehov. — In kaj se je godilo ta dan pri Judih?

Veliki duhoven je samo ta dan smel iti v najsvetejši, v tisti prostor svetega šotora ali tempeljna, v katerem je bila skrinja zaveze in pričujočnost božja med kerubinoma v oblaku, in ta prostor je bil od svetega z zagrinjalom ločen.

Ta dan je veliki duhoven pred svetiščem stal in pripeljali so mu v imenu vseh 12 rodov dva kozla in enega ovna, ktere je pred Gospoda postavil in v dar namenil. Oven je bil najpred zaklan Bogu v častiven dar. Potem pa je bil eden kozlov, ktereга je vadlej zadel, zaklan, in veliki duhoven je vzel kervi zaklanega kozla in kadila in je šel za pregrinjalo v najsvetejši. Tam je najpred s kadilom pokadil proti sedežu božjemu, potlej pa je perst v kri pomočil in sedemkrat proti solnčnem vzhodu, in sedemkrat poškopil proti sedežu božjemu in vse to, v znamenje, da se ljudstvo sedaj grehov očiščuje. Ko je veliki duhoven iz presvetišča prišel, je unemu še živemu kozlu roke položil na glavo, vse hudobije Izraeljskega ljudstva očitno naštel in na znanje dal in jih tako rekoč naložil na kozla in s pregrehami Izraeljskega ljudstva obloženega kozla je za to pripravljen človek odpeljal v puščavo in ga iz kakošne višave v brezen pahnil, da jih je tako rekoč od Izraelcev odnesel v puščavo in tam s seboj v brezen pogreznil. — To naj še povem, da ta dan je bil največi post pri Judih; veliki duhoven je bil oblečen v spokorne oblačila, preden je šel v presvetišče; še le potlej se je oblekel v najlepše oblačila, ljudstvo se je moralo zderžati jedi in pijače, vsacega razveseljevanja in vsakoršnega dela.

Ljubi moji, kaj je vse to pomenilo? Ne bo vam težko odgovoriti. Kdor ima količkaj pameti in spomina, precej lahko spozna, da vse to je bila predpoda Jezusove spravne daritve na križu, ktero je današnji dan opravil. Kar se je pri Judih, v podobi godilo, to je Jezus Kristus zares storil.

2. In sicer današnji dan je v redu Melhizedekovem Jezus Kristus sam, ki je današnji dan šel v presvetišče in je s svojo lastno kervjo poškopil proti sedežu božjemu. Jezus Kristus je tista klavna žival, kateri je nebeški Oče sam grehe vseh ljudi naložil; pri Judih bil je kozel, ker je ta žival sama nečista in je tudi odnesla hudobije ljudstva; naš veliki duhoven pa, ker je nedolžen, ker ni svojih ampak le naše grehe nosil, se imenuje zato tudi le jagnje, ki odjemlje grehe sveta. Eden kozel je bil zaklan pri Judih v znamenje, da je človek z grehom smert zaslužil, ktero pa mesto njega terpi žival; ali kri kozlov in juncev ne more človeka spraviti z Bogom, in je le toliko opravičila Jude, kolikor so verovali v obljube in pravo Mesijevo daritev. Če se je Bog po teh daritvah klavnih živali dal potolažiti, je to storil, ker so pomenjale daritev njegovega edinorojenega Sina. — In kakor je eden kozlov grehe ljudstva tako rekoč odnesel v puščavo, tako je Kristus zares naše grehe ven iz mesta odnesel in je zato zunaj mestnih vrat terpel. Duhovni stare zaveze so morali vsaki dan opravljati kervave daritev

in vsako leto ponavljati spravno daritev, ker so bile te daritve le podobe, in ker so morali darovati tudi za sebe; — Jezus Kristus pa je to storil enkrat, ker je sam sebe daroval — in je z lastno kervjo enkrat šel v svetišče in je večno odrešenje našel. Ker je bila ta daritev Bogu všeč, zato je moralo nehati, kar je bilo nepopolnoma, zato so nehale kervave daritve, ko je enkrat Jezus pravo kervavo daritev s svojo kervjo opravil, ki ima moč oprati grehe popred storjene. Zato tudi Bog od tega petka naprej ne more več dopadenja imeti nad kervavimi darovi, ampak ponavlja se le ta daritev na nekervavo vižo pri vsaki sv. meši in vsaki dan na vseh krajih sveta čisti dar božjemu imenu. Vsaki dan se ponavlja na nekervavi način Jezusova daritev pri sv. meši; samo današnji dan noben mešnik na celem svetu ne sme opravljati sv. meše — ker je danes Jezus sam opravil; le namestnik njegov na zemlji, papež danes mašuje.

3. Daritev Jezusova je tedaj popravila, kar je greh pokvaril. S svojo daritvijo je Jezus razžaljenega nebeškega Očeta potolažil; dolžno pismo raztergal in na križ pribil. Ta daritev je edina moč in sicer za nazaj in za naprej. Zavoljo te daritve so bili Judje opravičeni, ki so zaupanje imeli na prihodnjo daritev, ki so terdno verovali obljubam; in tudi, čeravno po smerti niso mogli precej v nebesa, so vendar terdno zagotovilo imeli, da, kakor hitro bo daritev opravljena, bodo tudi dosegli obljube. Zato so tudi težko že čakali pred pekлом in današnji dan so se spolnile njih želje; kakor hitro je Jezus doveršil to daritev, je precej prišla njegova duša v predpeklo jim naznait in jih potolažit, da je odrešenje opravljeno. Drugi, kateri niso v daritvi starega zakona upanja imeli, tudi odrešenja Jezusovega niso deležni postali; zakaj zavoljo odrešenja Jezusovega, katero je bilo vpodobljeno po kervavih daritvah, je Bog Judom in vsem ljudstvom prizanašal in opravičenje le tistim dodelil, ki so upanje v obljube imeli. In taka je tudi sedaj. Kristus je za vse umerl, njegova kri je za vse tekla, za ljudi, kar jih je bilo pred to daritvijo in kar jih še bo za to daritvijo do konca dni, pa kakor niso bili vsi Judje opravičeni, tako tudi vsi kristjani zveličani biti ne morejo, ampak le tisti, ki se Jezusovega odrešenja deležne storé!

In to, ljubi moji, je poglobitna reč za nas. Kaj bi nam pomagalo, če je tudi Jezus terpel, če je vso svojo kri prelil, če pa mi tega sadu nismo deležni in deležni ne postanemo. — Kako pa zamoremo Jezusovega neskončnega odrešenja deležni postati?

Na dvojno vižo: namreč z daritvijo sv. meše in s sv. obhajilom. Z daritvijo sv. meše, ker se tukaj daritev Jezusova neprenehoma ponavlja, če tudi le na nekervavo vižo; ker pri vsaki sveti meši se vsi pričujoči z mešnikom vred Bogu darujejo; darujejo za svoje grehe najboljši dar, namreč samega Sinu božjega, nad katerim ima največe dopadenje. In zavoljo tega daru nam prizanaša

Oče nebeški ter nam odpušča grehe. Tridentinski zbor pravi: „Ker je v tej daritvi, ki se pri sv. meši opravlja, ravno tisti Kristus pričujoč in nekervavo darovan, kateri je enkrat na altarcu križa sam sebe po kervavo daroval, uči sv. zbor, da je ta daritev v resnici bogospravna, in se po nji zgodi, da dosežemo milost in usmiljenje, ako se s pravim srcem in pravo vero, s strahom in častjo poterti in skesani k Bogu približamo. Po tej daritvi potolažen dodeli Bog milost in dar spreobnjenja in odpusti tudi silne hudobije in grehe.“ (Trid. zb. sejm. 22. p. 2.)

Naša daritev pa Bogu ne more dopadljiva biti, ako nismo z Jezusom sklenjeni. Človek, revna stvar, bi ne mogel razžaljenega nebeškega Očeta potolažiti, ko bi tudi svoje življenje dal; neskončno bitje zamore le po neskončnem zadostenji potolaženo biti. To neskončno zadostenje pa je Kristus božji Sin sam opravil in mi moremo to zadostenje le dati, če smo ž njim sklenjeni, kar se pa le zgodi po vrednem sv. obhajilu — Brez tega nam ni upati večnega življenja. Kristus sam pravi: „Ako ne bote jedli mesa Sinu človekovega in pili njegove kervi, ne bote imeli življenja v sebi.“

To, preljubi, naj bo sad današnjega premišljevanja. Mi verujemo, da je Jezus za nas vse terpel, mi verujemo, da je današnji dan za nas vse prelil svojo kri do zadnje kaplje; mi verujemo, da nas je tako z nebeškim Očetom spravil in sprijaznil, da nam je tako nebesa odperl; — ali to njegovo odrešenje nam nič ne pomaga, ako se ga nočemo deležne storiti. Sad Jezusovega zaslužnja pa se le dobi pri sv. meši in pri sv. obhajilu. Brez tega, ljubi moji, zastonj pričakujemo zveličanja in večnega življenja.

Sklep.

Kaj je tedaj storiti, da bomo deležni Jezusovega odrešenja in njegove kervave daritve?

Bodimo večkrat, kolikor mogoče, pri daritvi sv. meše, pa vselej zbrani in s pobožnim duhom. Pri sv. meši tečejo studenci vseh gnad, pri sv. meši gleda nebeški Oče z dopadanjem na svojega Sina, ki se mu daruje na nekervavi način in ne more drugače, kakor da ga usliši, ko prosi in se daruje za nas.

Pristopimo večkrat k sv. obhajilu. Tu se obhaja spomin Jezusovega terpljenja; tu sprejmemo tisto Telo, ki je bilo za nas na križu dano; tu uživamo tisto kri, ki je za nas na križu bila prelita. Nebeški Oče, ki vselej gleda z dopadanjem na svojega Sina, bo potlej tudi nas z dopadanjem gledal, ko bo svojega Sina v našem srcu videl. Ko bo nebeški Oče videl, da je Sin nam odpustil, in se clo z nami sklenil, se tudi on ne bo več hudoval nad nami, ampak zavoljo svojega Sina bo tudi nam prijazen in usmiljen.

Tedaj še enkrat ponavljam:

Velik je današnji dan in imeniten — žalosten in zopet vesel.

Danes obhajajamo namreč spomin, koliko je Jezus za nas terpel in to nas mora z žalostjo napolniti; danes pa tudi obhajamo spomin, da je bil greh premagan, in to nam dela veselje, ker smo lahko zveličani. — Danešnji dan nam pravi, da je Jezus za vse umerl, vse odrešil, da bi tudi lahko vsi zveličani bili. Če pa ne bodo, naj sami sebi pripišejo! Terpel je za vse; kateri pa nočejo njegovega zasluženja deležni postati, tudi zveličani ne bodo. — Deležni pa postanemo pri sv. meši in pri sv. obhajilu. — Ako se nočeš vdeležiti, bodeš sam kriv, če boš pogubljen. Jezus je vse storil, da bi bili mi zveličani — storimo tudi mi, kar moremo. Oh, ljubi moji — ali je mar Jezus zastonj terpel; ali da bi pri vsem njegovem terpljenju pogubljeni bili, ali da je njegova kri zastonj za nas tekla? Oh te nesreče, oh večnega pogubljenja nas varuj o usmiljeni, o križani Jezus. Amen.

Pridiga za velikonočno nedeljo.

(Beseda Aleluja; gov. A. J.)

„Gospod je resnično vstal! Aleluja“
(Cerkev.)

V v o d.

Aleluja! tako kliče te dni sv. cerkev, ki velikonočne praznike obhaja; in na glas prepeva Aleluja! Gospod je resnično vstal, in nič več ne umerje! — Aleluja! ker se tolikrat in tako veselo zdaj Aleluja prepeva; imam lepo priložnost, vam danes od te besede kaj povedati. Zapomnite si le te tri vprašanja:

1. Kaj pomenja beseda Aleluja v našem jeziku?
2. Zakaj se o veliki noči tolikrat Aleluja prepeva?
3. Kako se najbolje in najlepši Aleluja prepeva pred Bogom in pred ljudmi?

Odgovor na te tri vprašanja je zapopapek in razdelek mojega govorjenja.

Ljubeznjivi! kar bote danes slišali, še gotovo nobenkrat slišali niste. Bodite torej tihi in pokojni, in ne pustite nobene besede na zemljo pasti. Jezus naj blagoslovi vas in mene! Pripravite se!

Razlaga.

1. Besedi „Aleluja“ se že na glasu pozna, da ni v naši deželi doma, ampak zrastle je na judovski, na hebrejski zemlji, in je iz

dveh besed sestavljena, iz besede hallal in Jah. Beseda hallal pomenja v našem jeziku: hvaliti, prepevati. Toda ne smemo pod to besedo vsake hvale zastopiti, ampak le hvalo, tako hvaljno pesem, ki si z vsem glasom in polnim veseljem godi. Druga besedica, iz ktere je beseda Aleluja sestavljena, je hebrejska besedica Jah, in pomenja po našem jeziku: večni Bog, kateri ima svoje bitje sam iz sebe, kateri zamore sam od sebe reči: „Jes sem, kateri sem.“ Če torej te dve besedici vkup sestavimo, se bo po našem jeziku toliko reklo, kakor: na ves glas hvaliti Boga. In beseda Aleluja zares nič drugzega ne pomenja, kakor to: Človeški otroci! hvalite Boga — večnega in nespremenljivega — z vsem glasom in s polnim veseljem. In ravno to je vzrok, zakaj hebrejske besede Aleluja niso ne v gerški, ne v latinski, ne v nemški in ne v slovenski jezik prestavili, ker v vseh teh jezikih niso našli take besede, ktera bi ob enem toliko pomenjala, kakor beseda Aleluja; več besed namesto same te besede se pa niso hotli poslužiti, zato so besedo Aleluja obderžali. Toraj še enkrat: beseda Aleluja pomenja v našem jeziku to: Hvalite Boga z glasnim, polnim veseljem. In to vidimo iz psalmov, v kterih beseda Aleluja predej stoji; zakaj vsi taki psalmi govoré od hvalitve božje in njegove dobrote. Povsod se v njih bere: „Hvalite Gospoda, zakaj on je dobrotljiv. Hvalite Gospoda, zakaj njegovo usmiljenje je večno. Pripovedujte ljudstvom čudeže in dela njegove.“ Pa kar celi taki psalmi govoré, to sama beseda Aleluja pove.

2. Cerkev ob velikonočnim času prav pogosto Aleluja prepeva. Že veliko saboto mešnik pri sv. meši trikrat in vselej z bolj povzdignjenim ali povišanim glasom Aleluja zapoje, in pevci mu ravno tolikokrat Aleluja odgovoré. Pri ravno tej meši mešnik, ali če je meša z leviti, diakon zapoje: *Ite missa est, alleluja, alleluja.* In pevci mu odgovoré: *Deo gratias, alleluja, alleluja.* In od tega dneva zmiraj naprej duhovni prepevajo ali molijo aleluja pri sv. meši in v svojih vsakdanjih molitvah, ki jih brevir imenujejo. To traja noter do nedelje presvete Trojice. Pa tudi med letom se sliši ta vesela beseda iz ust mešnikov pri službi božji: samo od perve predpepelnične nedelje (Septuagesime) do velike noči te besede pri službi božji ni slišati. Nikoli se pa tako pogosto ne prepeva, kakor ob velikonočnem času. Zakaj? To nam cerkev sama pove v predglasju (Praefation) velikonočnega časa, kjer prepeva tako: „Res, spodobi se, dolžnost je, prav in dobro, — te, o Gospod, sicer vsaki čas, sosebnost pa ta čas še z največo častjo te poveličevati, ker je naše velikonočno Jagnje, Kristus, zaklano. Zakaj on je pravo Jagnje, ki grebe sveta odjemlje; kateri je našo smert s svojo smertjo končal, in s svojim vstajanjem naše življenje prenovil. — In zavoljo tega z angelji in arhangelji, s troni in gospostvi, in z vso trumo nebeških vojsk, pesem tvoje časti prepevamo.“ Aleluja se torej ob velikonočnem času zato prepeva:

a) Ker je Kristus za nas umerl.

b) Ker je s svojo smertjo naše grehe odvezel, in našo smert s svojo smertjo končal.

c) Ker je od smerti vstal, in s svojim vstajanjem naše življenje prenovil, ali kakor cerkev s sv. Petrom pravi: „Hvaljen bodi Bog in Oče Gospoda našega Jezusa Kristusa, kateri nas je zavoljo svojega velicega usmiljenja prerodil v živo upanje po vstajenji Jezusu Kristusa od mrtvih, v nestrohljiv, in neognjušen in nezvenljiv delež, prihranjen nam v nebesih.“ (I. Pet. 1, 3—4.) Ta delež ali to erbsčino je že veliko tavžent pravičnih in svetih duš prejelo, in tudi zdaj veselo alelujo v nebesih prepevajo, od ktere moram jes še govoriti.

3. To nebeško Alelujo je slišal ljubeznjivi Gospodov učencec sv. Janez na otoku Patmos. „Slišal sem kakor glas veliko trum v nebesih, ki so rekli: Aleluja, češčenje in slava in moč bodi Bogu našemu. In so spet rekli: Aleluja, in so padli, in molili Boga, sedečega na tronu, in tretjič peli: Amen, Aleluja. In potlej sem slišal glas velike množice, in kakor šum veliko vod, in kakor bobnenje velikih gromov, rekočih: Aleluja. Veselimo se in radujmo; dajmo Bogu čast; zakaj prišla je ženitnina Jagnjeta, in njegova nevesta se je pripravila. In nek angelj je rekel meni: Blágor jim, kteri so poklicani na ženitno večerjo Jagnjeta!“ (Skriv. razod. 19.) — Najlepša Aleluja v nebesih je tedaj tista vesela pesem, ktero svetniki v nebesih neprenehoma pojejo, in jo je sv. Janez na otoku Patmos slišal. On je bil popolnoma v veselje vtopljen, in je tudi v duhu ž njimi pel.

Če pa vedeti hočete, ljubi bratje in sestre moje! ktera je najboljša in najlepša Aleluja na zemlji, vam tudi lahko povem. Le poslušajte, kar zdaj rečem: Najboljša in najlepša Aleluja na zemlji je pobožno, sveto življenje. Sv. Avguštin pravi: „Mi vas opominjamo, da Gospoda hvalite in častite, in to se zgodi, kolikorkrat Aleluja rečemo. Hvalite Boga iz celega serca, to je, ne samo vaš jezik in vaš glas naj Boga hvali, ampak vaša vest, vaše življenje naj ga hvali, hvalijo naj ga vaše dela.“ Kedar se v temeljnu znajdemo, hvalimo ga; kedar nazaj k svojemu premoženju gremo, ga tako rekoč nehamo hvaliti. Nobeden naj ne neha, in naj se ne vtrudi, lepo živeti: to se bo reklo zmiraj Boga hvaliti. Če ne odstopiš od pobožnega življenja, boš Boga hvalil, če tudi tvoj jezik molči; zakaj tvoje življenje ga hvali, ljubezen božja prebiva v tvojem sercu. Hočete tedaj Boga hvaliti, ljubi moji! ne glejte samo na glas in na besedo; z vsem svojim zadertanjem ga morate hvaliti in častiti; hvalijo naj ga usta, hvali naj ga življenje, hvalijo naj ga dela. Kdor pobožno in sveto živi, hvali in časti neprenehoma Boga, in pripomore, da ga tudi drugi ljudje hvalijo in časté. „Oni bodo videli vaše dobre dela, in bodo hvalili Očeta, kteri je v nebesih.“ (Mat. 5, 16.)

Kerščanska deklica! ti najlepšo Aleluja prepevaš, če se povsod in zmiraj lepo in sramožljivo zaderžiš; če pred zapeljivim svetom bežiš, če svojo čistost skerbno ohraniš.

Kerščanski mladeneč! ti najlepšo Aleluja prepevaš, če si svojim staršem pokoren, če rad moliš in pridno delaš, če se greha varuješ in nedolžno živiš.

Kerščanski mož! in kerščanska žena! vidva najlepšo Aleluja prepevata, če se eden drugega serčno ljubita, v miru in zastopnosti skupaj živita.

Kerščanski posli! vi najlepšo Aleluja prepevate, če ste v svojem stanu pridni in zvesti; če svojim gospodarjem in gospodinjam služite, kakor Kristus svojemu Gospodu.

Vsak lepo in najlepšo Aleluja prepeva, če v svojem stanu in v svojih okoliščinah stori, kar je prav.

Sklep.

Tako, ko bi vsak po svojem stanu svoje dožnosti dopolnoval, prišli bi vsi v nebesa, v našo pravo domovino, v kraj, kjer se prepeva večna Aleluja. Kaj pa bomo v tisti domovini, kaj bomo v nebesih delali? Mi bomo Boga hvalili in častili od vekomaj do vekomaj. Tam bo vse naše opravilo to, njega hvaliti brez vse pomanjkljivosti, mi bomo prepevali Aleluja, kolikor bomo mogli in premogli, kolikor bomo vredni. Zakaj tukaj na zemlji — kdor zamore Gospoda hvaliti, kakor se spodobi? Tam bo naša hrana Aleluja; naša pijača Aleluja; naš pokoj Aleluja; naše edino veselje Aleluja — Boga hvaliti in častiti. Amen.

Pridiga za velikonočni pondeljek.

(Homilija; gov. — f —.)

„Dva Jezusovih učencev sta šla ravno tisti dan v terg, kateri je bil 60 tedajev od Jeruzalema dalje, po imenu Emavs“
(Luk. 24, 13.)

V v o d.

Tista dva učenca, ktera sta na velikonočno nedeljo v Emavs šla, nista bila aposteljna, ampak sta bila zmed tistih 72 učencev, ktere je Gospod Jezus sparoma razpošiljal, oznanovat sveto evangelije. (Luk. 10, 1.) Bila sta pa prav žalostna, deloma zavoljo osramotivne smerti svojega nebeškega Učenika, deloma pa tudi zavoljo

napačne misli, da bo obljubljeni Mesija vstanovil pozemeljsko kraljestvo, v katerem bodo njegovi učenci imeli perve službe, zdaj pa jim je to upanje močno upadlo, ker jima je Mesija na križu umerl; tistim pa, ki so pravili, da je od smerti vstal, še nista prav verjela. Da bi si nekoliko iz glave spravila te žalostne misli, sta šla v Emavs. Potoma se pogovarjata od življenja in terpljenja svojega božjega Učenika.

In glej! naenkrat se jima pridruži Kristus kakor kak potnik, pa se jima še ne da spoznati. Vprašuje ju, kaj da jima serce teži, in zakaj da sta žalostna. In onadva se začudita, da ne ve, kaj da se je godilo v Jeruzalemu z Jezusom Nazareškim, ki je bil velik prerok, in mogočen v djanji in besedi pred Bogom in vsem ljudstvom, ter je povsod razkladal prelepe nauke in jih poterdoval z obilnimi čudeži. In mu s tužnim srcem pripovedujeta, kako da so ga veliki duhovni in oblastniki v smert obsodili in na križ pribili. Ker je pa večkrat napovedoval, da bo tretji dan od mertvih vstal, pripovedujeta dalje, smo upanje imeli, da bo res vstal, in Izraelj odrešil. Ali zdaj je že tretji dan, od kar je bil križan in je umerl, pa ga nismo še videli. Pravile pa so nektere pobožne žene, ktere so bile prav zgodaj zjutraj pri grobu, in so mislile maziliti Jezusovo sveto telo, da ga niso našle v grobu, temveč da se jim je prikazal angelj, ki jim je povedal, da je Jezus res vstal, in da živi, in da naj to na znanje dajo njegovim učencem. Na to sta Peter in Janez hitela k grobu, ter se prepričala, da so žene resnico govorile.

Tako sta Jezusu razkladala svojo žalost in dušno britkost, in jima še clo na misel ne pride, da Jezusu samemu razkladata vse to. In Jezus se jima le še ne da spoznati, dokler bi ju pri čistem ne prepričal, da ni prišel na zemljo vstanovljat pozemeljskega kraljestva, ampak le ljudi odrešit in zveličat. In tedaj jima reče: „O vi nespametni in kesnega serca verovati vse, kar so govorili preroki!“ Res sta nespametna, je hotel Jezus reči, ko se tako težko pripravljata, verovati to, kar so preroki prerokovali od prihodnjega Mesija. Ali ne vesta, da je neskončno dobrotljivi in usmiljeni Bog sklenil, Kristusa v smert izročiti, in ž njegovo smertjo ljudi greha rešiti večnega pogubljenja? In na to jima začne razlagati vsa prerokovanja prerokov, ktera so kazala na obljubljenega Odrešenika. V tem pogovoru pridejo do terga. Jezus se dela, kakor bi hotel dalje potovati. Ona dva pa sta ga silila, rekoč: „Ostani z nama, ker se mrači, in se je dan nagnil.“ In Jezus je šel ž njima v hišo. In zgodilo se je, ko je ž njima pri mizi bil, vzal je kruh, in ga je posvetil in zlomil, in ga jima je podal. In odperle so se jima oči, in sta ga spoznala; in on jima je zginil spred oči. In sta rekla med seboj: „Ali ni bilo najno serce goreče v naju, ko je po potu govoril, in nama pisma razkladal?“ In sta vstala tisto uro, in se vernila v Jeruzalem do aposteljnov in drugih zbranih učencev Jezusovih, ki so jima pravili „Gospod je res vstal, in se je prikazal

Simonu (Petru)! In ona sta pravila, kaj se je bilo na potu v Emavs zgodilo, in kako sta Jezusa spoznala v lomljenju kruha.

Nauki:

1. Ta dva učenca sta priserčno ljubila svojega nebeškega Učenika tudi še po njegovi smerti, in sta bila silno žalostna zavoljo njegove smerti. Bila sta obadva pobožna moža, ki sta se v svetih pogovorih razveseljevala, eden drugega v dobrem vterdovala, eden drugega tolažila. Bila sta si res prava prijatlja.

Ljubi kristjan! ako hočeš tudi ti pravega in zvestega prijatlja dobiti, poišči si ga zmed dobrih in bogaboječih, pobožnih ljudi, kateri po pravi modrosti hrepni in po resnični čednosti. Obhoja s takim prijatljem te ne bo le samo razveseljevala, ampak te tudi modrejšega in pobožnejšega narejala. Resničen je pregovor: „S pobožnimi boš pobožen, s hudobnimi hudoben.“ Sv. Frančišek Ksaverijan je bil svoje mlade dni ves lehkomišljen in posveten; od kar pa se je začel pajdašiti s svetim Ignacijem, je postal sveti mož, kateri je sebe in veliko veliko tisučev ljudi časno in večno srečnih storil. — Kralj Salomon je bil neizrečeno moder in pobožen mož; kakor hitro pa se je z neverskimi ženami pečati začel, je ves spačen postal in nesrečen. — Setovi sinovi so bili resnično bogaboječji; kakor hitro pa so se pečati začeli s Kajnovim zarodom, so brezbožni in hudobni postali. — Ravno to nam spričuje vsakdanja skušnja. Tisuč in tisuč najboljših otrok se popači in spridi, in časno in večno srečo zapravi s tim, da se obhajajo s hudobnimi ljudmi. Zatorej resnobno svari kralj David pred obhajo s hudobnimi ljudmi, rekoč: „S hudobnimi se nikar ne pajdaši.“

2. Učenca v Emavs gredoča sta se vso pot pogovarjala le od življenja, terpljenja in od smerti Jezusove. Pobožni in bogoljubni so bili tedaj njuni pogovori. Ravno za to se jima je Kristus pridružil, ter s tem rešil svojo obljubo, katero je storil, rekoč: „Kjer sta dva ali kjer so trije zbrani v mojem imenu, ondi sem jes v sredi med njimi.“ (Mat. 18, 20.)

Ako hočemo, ljubi moji! da bo Bog tudi v naših družnjah in tovaršijah pričujoč, moramo tudi mi bogoljubne pogovore imeti med seboj, kakor sta jih imela una dva učenca. Pogovarjajmo se tedaj večkrat od božje neskončne dobrote, po kateri nam je Bog poslal svojega edinega Sina na svet, da bi nas rešil greha in večnega pogubljenja. — Pogovarjajmo se, kako reven da je naš Zveličar na svet prišel, v koliki revščini da je živel, in kako ponižen da je bil. — Pogovarjajmo se od njegovih prelepih zveličanskih nauk, ktere je cela tri leta oznanoval po svoji domači deželi, in od čudežev, s kterimi je spričeval resnico svojih nauk. — Pogovarjajmo se od neprecenljive daritve svete meše, katero je Jezus postavil v spomin svojega terpljenja, in od svetih zakra-

mentov, kateri so nam zveličanski studenci, po katerih nam doteka božja milost in pomoč. — Pogovarjajmo se od molitve, kako potrebna, kako koristna in kako močna da je, in kakošne lastnosti da mora imeti. — Pogovarjajmo se od božje vseмогоčnosti, od božje neskončne modrosti, dobrotljivosti, svetosti in pravičnosti. — Pogovarjajmo se od poslednjih reči človekovih, ter od neznanne, smerti, ostre sodbe božje, od veselih nebes in od strašnega pekla, da bomo tem modrejši prihajali in tem pobožniši.

Tudi od časnih opravil se smemo pogovarjati, ter od hišnega gospodarstva, od živinoreje, od poljedelstva, vinoreje, sadjoreje, sviloreje, od kupčije in tergovine.

Nikdar nikoli pa se ne smemo pogovarjati od pregrešnih reči, s kakoršnimi se Bog žali in se bližnji pohujša. Nikoli tedaj ne smemo nič nespodobnega govoriti od svete vere, od svetih cerkvenih obredov, od božjih služabnikov. Komur bi kaka taka ali enaka beseda kdaj silila na jezik, naj se spomni na strašno osodo bogokletnega Nikanorja, kteremu so preklinjevski jezik iz ust iztergali, na kosce razsekali, in roparskim pticam pometali v živež. (II. Mak. 15, 33.) — Nikoli se ne smemo pogovarjati od takih reči, ktere bi vtegnile kak prepir narediti in sovraštvo zbuditi med ljudmi. Od takega govorjenja naj nas odvrtačuje beseda Jezusova, ki pravi: „Blagor mirnim, otroci božji bodo imenovani.“ (Mat. 5, 9.) — Nikoli ne smemo imeti med seboj opravljivih in obrekljivih pogovorov; zakaj sv. Duh govori v svetem pismu: „Dobro ime je boljše, kakor obilno bogastvo.“ (Pregov. 22, 1.) — Nikar v svojih pogovorih le drugih ne grajajmo, marveč si k sercu vzamimo besede Kristusove, ki pravi: „Izderi poprej bervno iz lastnega očesa, in potlej glej, da izdereš pezdir iz očesa svojega brata.“ (Luk. 6, 42.) — Nikdar nikar ne imejmo takih pogovorov, s kakoršnimi bi se vzdigovali zoper svojo duhovsko in deželsko gosposko. Od takega govorjenja naj nas ostraši konec Koreta, Datana in Abirona, ki so se vzdignili zoper Mozesa in Arona; pa se je zemlja odperla in žive požerla. (IV. Mojz. 16, 32. Ps. 105, 17.) — Nikdar nikoli se ne smemo pogovarjati od nesramnih reči. Sv. Pavelj pravi: „Nečistost se še ne imenuj ne med vami.“ (Efež. 5, 3.) In Jezus svari, rekoč: „Kdor pohujša kterega teh malih, ki v me verujejo, bi mu bilo bolje, da bi se mu obesil mlinski kamen na vrat, in bi se potopil v globočino morja. Gorje svetu zavoljo pohujšanja! Pohujšanje sicer mora priti, ali vendar gorje tistemu človeku, po katerem pohujšanje pride!“ (Mat. 18, 6. 7.) Vem, da vam ni neznano, kako strašna reč je kuga. Kogar kuga prime, mu je smert skor gotova. Nesramno govorjenje pa je hujske memo kuge, ker tako govorjenje človeku dušo umori. Iz ene same nesramne besede utegne tisuč in tisuč grehov se spočeti. Kolikorkrat koli se ponavlja taka beseda, tolikokrat se stori nov greh. In kdo je v stanu dopovedati, koliko nespodobnih misel in želj da spočne ena sama nesramna beseda,

ktero je tu ali tam pobral kak človek. Zmed sto ljudi, ki nesramno živé, jih je morda devet in devetdeset, ki so bili po nesramnih pogovorih v nečistost zapeljani. Mladi ljudje slišijo kako nesramno govorjenje; kar so slišali, sami med seboj prevdarjajo; iz tega prevdarjanja se izhaja cela rajda nespodobnih misel in želj; po takih mislih in željah pa prihajajo vsak dan prederzniši in zmerom bolj razuzdani; zgubijo polagoma vso sramožljivost; govore zdaj ravno tako nesramno, kakor so poprej druge govoriti slišali; pohujšajo druge, kakor so bili nekdaj sami pohujšani, in razširjajo tako pohujšljivo govorjenje med ljudi, kakor se razširja plevel po njivi, da ga je zmerom več dan na dan. Tako se tedaj hudega nauči eden od drugega, in se ena duša za drugo pogubi. — Iz tega lahko posnamete, kako strašno da se pregrešé taki ljudje, ki se ne sramujejo, očitno pred ljudmi in morda clo pred nedolžnimi otroci govoriti take nesramne reči. Gorje tisti hiši, gorje soseski, v kateri se kaj takega godi! Varujte se toraj takega nespodobnega govorjenja, in ogibajte se ljudi, ki gerde jezike imajo!

3) V pogovoru z učencema se je Jezus skliceval na Mojzesa in preroke, ter jima je razkladal, da se je vse dopolnilo nad Jezusom, kar so preroki od njega prerokovali. Jezus je toraj zares Odrašenik, kterega je Bog obljubil poslati, in njegova beseda je božja beseda. Pa tudi vse to, kar sveto pismo govori, je božja beseda. Ravno zato moramo terdno verovati vse, kar sveto pismo uči, in zvesto pričakovati vsega, kar nam sveto pismo obeta. Kralj David prepeva: „Gospodova beseda je prava (resnična), in vsa njegova dela so v zvestobi, to je: kar on obeta, zvesto spolnjuje.“ (Ps. 32, 4.) In Jezus pravi: „Nebo in zemlja bota prešla, moje besede pa ne bodo prešle.“ (Luk. 21, 33.) Le radi prebirajmo in poslušajmo sveto pismo, ter prosimo Boga, da nam v to veselje da in potrebno razsvitljenje.

4) Ko je Jezus z učencema do terga prišel, delal se je, kakor bi hotel dalje iti. Učenca pa sta ga silila, da bi z njima šel, rekoč: „Ostani z nama, ker se mračí, in se je dan že nagnil.“ Ravno tako moramo tudi mi vsak dan Boga prositi, da bi pri nas ostal. Priserčno se mu moramo priporočevati, da nas ne zapusti. Sosebno zdaj o svetem velikonočnem času, ko smo se z njim sklenili v zakramentu svetega rešnjega Telesa, ga moramo goreče prositi, da bi s svojo milostjo (gnado) vedno pri nas ostal, ker se nam večer našega življenja zmerom bolj približuje. „Zakaj, če je Bog znami,“ pravi sv. Pavelj, „kdo bo zoper nas?“ (Rimlj. 8, 31.)

5. S tim, da se je Jezus delal, kakor bi hotel dalje iti, je hotel berž ko ne priložnost ponuditi svojima učencema, da sta mu gostoljubnost skazovala. Gostoljubnost je lepa čednost, Bogu posebno dopadljiva, tako, da Jezus to, kar bližnjemu dobrega storimo, zarajta tako, kakor bi bilo njemu samemu storjeno. „Karkoli ste storili kteremu tih najmanjših mojih bratov, ste meni storili“,

pravi naš Zveličar (Mat. 25, 30.) „In kdorkoli da piti kateremu zmed teh najmanjših le kozarec merzle vode v imenu učenca, resnično, vam povem, ne bo zgubil svojega plačila.“ (Mat. 10, 42.) Kako lepo nas s temi besedami opominja in spodbada, da bi usmiljenje skazovali svojemu bližnjemu, ter prav pridno opravljali duhovna in telesna dela usmiljenja! In če to storimo, oj kako srečni bomo vso dolgo večnost! In kdo je vstanu prav popisati veselje, katero nam bo napajalo serce, kedar bo Jezus, naš nebeski Sodnik, vsemu svetu na znanje dal naša dobra dela, in vsem ljudem razkazoval naša dela ljubezni, rekoč: „Prijatli moji! vse to ste meni storili! vi ste moji pravi učenci, in toraj bote tudi vi tam, kjer sem jes. Pridite tedaj z menoj v kraljestvo mojega Očeta, katero vam je pripravljeno od začetka sveta!“ Amen.

Pridiga za I. povelikonočno nedeljo.

(Mir z domačimi velika sreča; gov. M T.)

„Jezus je prišel, in je v sredo med nje stopil, in jim rekel: Mir vam bodi.“
(Jan. 20, 19.)

V v o d.

Sv. evangelje nam pripoveduje danes od dvojnega prikazanja, s kterima je Kristus svoje učence oveselil in jih od svojega vstajenja prepričal. Obakrat prikazal se jim je v Jeruzalemu v tisti hiši, kjer je ž njimi vred pred svojim terpljenjem velikonočno jagnje jedel. Pervikrat bilo je na večer ravno tistega dne, ko je od smerti vstal, ko pa Tomaža ni bilo med njimi. Tedaj je tudi bilo, ko jim je dal oblast grehe odpuščati in zaderževati, ko jim reče: „Kakor je Oče mene poslal, tudi jes vas pošljem. Potem v nje dihne in jim zopet reče: „Kterim bote grehe odpustili, so jim odpuščeni; in kterim jih bote zaderžali, so jim zaderžani.“ (Jan. 20, 21—23.)

Osem dni po tej prigodbi, toraj na današnje nedeljo, pa se jim zopet drugič pri zaklenjenih durih prikaže, ko je bil tudi Tomaž zraven. Kakor pred tednom, tako jih tudi danes pozdravi z besedami: „Mir vam bodi!“ Potlej pa reče Tomažu, ki poprej svojim tovaršem ni hotel verjeti, da je resnično od smerti vstal in se jim prikazal: „Vloži svoj perst semkaj, in poglej moje roke; in podaj semkaj svojo roko, in položi jo v mojo stran, in ne bodi neveren, ampak veren.“ Tomaž osramoten mora sedaj z občudenja spoznati: Moj Gospod, in moj Bog je.

Ljubi moji! prvo voščilo, ki ga je Kristus svojim učencem po vstajenji prinesel, bilo je voščilo miru. Mir mora toraj nekaj posebnega biti, ker Kristus, ki je vse svoje ljubil do konca in jih ljubil tako, da je zanje dal svoje življenje, jih ne ve lepše pozdraviti, kakor z besedami: „Mir vam bodi!“ Česar je pa Jezus svojim učencem po vstajenji najprej voščil, tega tudi jes vam vsem iz serca voščim, namreč ljubega miru. Zakaj bodite revni ali premožni, boljšega od miru vam ne morem voščiti; saj je mir studenec vsega dobrega, kakor je prepir studenec vsega hudega. Zato vam želim danes pokazati

1. kako srečna je hiša, kjer ljubi mir prebiva, in kako nesrečna tista, kjer miru ni,

2. pa, vas bom ob kratkem podučil, kako da se za more mir med domačimi ohraniti. Poslušajte!

I. del.

1. „Kako dobro in prijetno je, ako bratje v edinosti skupej prebivajo!“ — pravi sv. pismo. In res blagor tisti hiši, kjer je ljubi mir doma; zakaj ondi se lepo skerbi 1. za večno, 2. za časno in 3. za otroško izrejo; ravno nasprotno pa se godi, kjer miru ni.

a) V hiši, kjer mir kraljuje, se lepo skerbi za večno. Ondi je najti prava ljubezen do Boga in do bližnjega. Molitve, bodi si doma ali v cerkvi, se ne opuščajo, in kako spodbudljivo je videti, kedar vsi hišni skupaj kakor z enim srcem in z eno dušo sleherni dan Boga hvalijo in časté, se mu za prejete darove zahvaljujejo in ga prihodnjih dobrot prosijo! Kako spodbudljivo je videti, kedar vsi hišni skupaj s pravo pobožnostjo v cerkev hitijo, so s pobožnostjo pri božji službi pričujoči, s pazljivostjo božjo besedo poslušajo, se radi in pogostoma od nje doma pogovarjajo, in večkrat skozi leto zakramente sv. pokore in sv. rešnjega telesa prejemajo! Tako so v svojih pobožnih mislih vsi edini, drug drugemu dajejo lepe izglede in drug drugega uterjujejo v dobrem.

V taki hiši na dalje doma je ljubezen do bližnjega. Tu je ni jeze, sovraštva, serda, nevoščljivosti in natolcevanja; nihče se termasto za svoj prav ne vleče, nihče zoper ne ugovarja. Drug drugemu si radi pomagajo, kakor vedó in znajo; z napakami in slabostmi imajo eden z drugim prizanašanje in poterpljenje. Obrazi kakor serca so si vedno prijazna; njih govorjenje med seboj je krotko, pohlevno in postrežljivo. Veselje in žalost, ki pride nad hišo, vsi med seboj delijo. Veselijo se vsi skup, če grejo opravila srečno spod rok, ali če Bog njih hišo blagoslovi. V boleznih, v žalosti in v nesrečah se eden drugega tolažijo, in ako jim koga smert odvzame, tolažijo se s tem, da se bodo na unem svetu v Očetovi hiši zopet videli in se nikoli več saksebi ločili. — Tako godi se v hiši, kjer ljubi mir kraljuje.

Kako žalostno pa je, kjer miru in edinosti pri hiši ni! Kako slabo skerbi se za večno, ker ondi ne nahajaš niti ljubezni do Boga, niti do bližnjega! Zakaj, kjer so med možem in ženo, med brati in sestrami, med rodbinci ali med posli prepiri, ali kjer se celo zmirjajo, kolnejo in pretepajo, tam molitve ni iskati, tam ni požnost, tam božja beseda sadu ne rodi; tam prejemanje sv. zakramentov nič ne pomaga. — Kakor se pa v taki hiši pogrēša ljubezen do Boga, tako je ni ljubezni do bližnjega. Taki se ne morejo med seboj prijazno pogledati, ne se z lepo pogovoriti. Česar ta hoče, drug ne mara; česar je enemu pravo, je drugemu narobe; česar enega veseli, to drugega žali; vsak le tuhta, kako bi drugemu nagajal in kljuboval. Ljubi moji! ali nimajo taki ljudje že na svetu pekla? In kjer se tako v prepirih živi, je očitno, da se v miru umreti ne more. Kakor je torej ljubi mir znamenje otrok božjih, tako je prepir znamenje otrok satanovih. Skerbite torej za dragi mir pri hiši, da bote toliko lagljeje za večne stvari skerbeli! Kjer je mir pri hiši, se

b) lagljeje skerbi za časno. Kjer mir vlada, ondi se gospodar in gospodinja zaradi del in opravil črez dan lepo med seboj pogovorita. Zjutraj zadovoljni vstajajo, in po opravljeni jutranji molitvi gredó otroci kakor posli brez nejevolje in godernjanja za delom, ki jim je odkazano. Gospodarju in gospodnji ni treba vsake malenkosti ukazovati, ne za vsakim poslom posebej gledati, ker vsak z veseljem in vestno spolnuje svoje dolžnosti. Kedar se na večer zopet snidejo, se vsi skup združeno zastran opravil prihodnjega dne posvetujejo. Pri tacih mirnih hišah je pa tudi žegen božji doma, ker naš Bog je Bog ljubezni in miru, ki svoj blagoslov tistim pošilja, ki si ga z mirom in z ljubeznijo zaslužijo.

Kjer pa miru ni, ondi gre s časnimi opravili slabo. Nobeden pri hiši nima veselja za delo. Gospodar se nevoljen brez dela semtertje potika, se lenobi, in na zadnje zapravljlivosti, pijančevanju in igram vda, žena pa doma od žalosti semtertje pohajkuje, in s praznimi marnjami in tožbami dragi čas trati; domača in poljska opravila zastajajo; hlapci in dekle delajo, kolikor se jim zljubi, ali polegajo po sencah, dokler gre pri takem gospodarstvu na posled vse pod nič. Gotovo je tudi, da pri prepirih in pri kletvini ni niti Boga niti njegovega žegna. Skušajte toraj na vso moč ohraniti ljubi mir, da vam pojdejo srečno spod rok vaša časna opravila, in da si z njim zaslužite božjo pomoč!

V hiši, kjer ljubi mir kraljuje, se

c) lepo skerbi za izrejo otrok. Zakonski stariši, ki med seboj v lepi edinosti živijo, imajo tudi pravo ljubezen do svojih otrok. Zato jim je njih dušni in telesni prid vedno pred očmi. Za tega delj se ne le vseskozi trudijo, da jim kaj časnega premoženja pridobé, temuč njih poglavitna skerb je na to obrnjena, da jih ali sami kaj podučé, ali jih drugim v poduk dajo, da jih z mladega

vadijo strahu božjega, jih z mladega vadijo delavnosti, pridnosti in molitve. In ker otroci sami nad svojimi stariši krotkost, lepo zastopnost, edinost, poterpežljivost in ljubezen vidijo, se tudi sami že od mladih nog navadijo, krotki, mirni, ljubeznjivi in poterpežljivi biti. — Ravno narobe pa gre z izrejo otrok pri hišah, kjer miru ne poznajo. Zakaj, ker taki zakonski sami preklinjajo tisto uro, ko so skup prišli, je gotovo, da tudi svojih otrok ne ljubijo. in se ne za njih časno, ne za večno srečo ne pečajo, za njih poduk ne zmenijo. In ker taki otroci od svojih starišev ne slišijo drugega, kakor prepire in kletev, se tudi sami že z mladega navadijo, jeznariti in prepirljivi biti, in ker v nobeni reči ne podučeni, dorastejo vsi divji in samopašni, ter so sramota in šiba svojim starišem, sramota in nadloga vsej žlahti, in na starost nadlega celim soesekam.

Le v miru toraj cvete sreča, časna in večna, za vas in za vaše otroke. Le mir tudi hišo najbolj ubožnega siromaka lahko v pozemeljski raj spremeni, kakor prepir najbogatejšo lahko v pekel sprenaredi in jo na zadnje spodkoplje in pogubi. Saj že pregovor pravi, da je bolja žlica leče v miru, kakor pečenka v prepiru!

II. del.

Da bote pa mir v svojih hišah ohranili, zapomnite si zlasti to troje: 1. varujte se jeze in prevelike občutljivosti, 2. prevzetnosti in gerde navade, zmiraj po svoji termi ravnati, in 3. varujte se vsega nepremišljenega blebetanja in ne poslušajte praznih marnj strupenih jezikov.

a) Varujte se, pravim, jeze in prevelike občutljivosti. Kdor si vsako malenkost in vsako naglo besedico svojega bližnjega berž k sercu vzame, in mu nad njo kri hudo zavre, ta kaže, da je preveč občutljiv. Kdor to nad seboj čuti, ta naj svojo jezo premaga, da gre strani in molči, dokler se mu kri ne poleže. Z mirno kervjo pa bo sam spoznal, da ga bližnji ni mislil ravno razžaliti, ampak mu je le v naglosti kaka besedica ušla. Z mirno kervjo in z lepo, krotko besedo boš še z divjakom več opravil, kakor pa z jezo. Vsak naj tedaj pomisli, da vse po njegovi volji na svetu ne more biti, in ker smo ljudje, da se vseh človeških slabost nikdar ne moremo znebiti, da naj za tega delj drug z drugim poterpljenje imamo. „Togoten človek, pravi sv. pismo, boje napravi, poterpežljivi pa napravljene potolaži.“ (Prip. 15, 18.)

b) Varujte se prevzetnosti in gerde navade, z miraj po svoji termi ravnati in svoj prav tiščati. Največ prepirov med ljudmi izbaja od tod, ker se vsak rad nad bližnjega povzdiguje; vsak hoče prvi in viši biti, in nobeden ne mara pokoršine poznati, in zato svojemu bližnjemu najmanjše stvarice ne odjenjati. Kdor je v svoji prevzetnosti tako najbolj pameten, pre-

viden in skušen, kdor vse svete družih terdovratno od sebe odbija, temu so kmali vsi, kar jih je pri hiši, sovražniki. Zato, ako hočete mir ohraniti, bodite v vsemi prijazni in nikogar ne zaničujte; dajte tudi drugim kaj veljati in kaj znati, in gotovo bote polovico manj nasprotnikov in sovražnikov imeli.

c) Poslednjič, da mir ohranite, varujte se vsega nepremišljenega govorjenja in ne poslušajte praznih marnj hudobnih jezikov. — Kakor si vsak želi, da bi se njegove slabosti pred ljudmi ne raznašale, tako naj bo tudi sam previden v svojem govorjenji, da slabost svojega bližnjega ne bo okoli trosil. Zlasti je te previdnosti treba vpričo tacihi ljudi, ki radi iz vsake muhe slona naredé, in katerih veselje je, da nemir in prepire napravljajo. Ne vtikajte se v drugih reči, ki vam niso nič mar. Vsak pometaj pred svojim pragom! — Posebno pa se ogiblajte ljudi, ki radi prazne marnje od hiše do hiše prenašajo, ki vpričo moža črez ženo ali črez posle vlečejo, vpričo žene pa moža tožijo; vpričo blapca in dekle pa gospodarja in gospodinjo obirajo. Taki ljudje so na obe strani brušeni noži, so satanovi pomočniki, ki tistim, kateri jih poslušajo, vse zaupanje in nasprotno ljubezen od hiše preženejo, ter peklenško nevoščljivost in sovraštvo med zakonske in med cele družine vpeljejo, in jim tako podlago prave sreče na tem in na unem svetu spodbijejo.

Sklep.

Tako toraj, ljubi moji! sem vam ob kratkem pokazal, kako srečne da so hiše, v katerih ljubi mir prebiva, kako nesrečne pa one, kjer miru ne poznajo. Slišali ste pa tudi, kaj naj da storite, ako hočete mir v svojih hišah ohraniti. Ako to spolnujete in po mojem svetu ravnate, prepričali se bote sami, da je ljubi mir najboljši dar iz nebes, in s tem mirom vred bote tudi božji blagoslov zaslužili. Tedaj pa se bodo nad vami in nad vašimi otroci spolnile Kristusove besede, ki pravi: „Blagor mirnim, ker otroci božji bodo imenovani!“ Amen.

Pridiga za II. povelikonočno nedeljo.

(Stariši bodite dobri pastirji! Gov. K. S.)

„Dobri pastir da svoje življenje za svoje ovce.“
(Jan. 10, 11.)

V v o d.

Od pastirjev, jagujet in ovec je v svetem pismu velikrat govorjenje. Že sv. Janez kerstnik, ko je videl Jezusa priti, je rekel: „Glejte Jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta.“

Potlej, da vam še nekatere izglede povem, Jezus sam Kana-nejski ženi govori: „Jes sem poslan le k zgubljenim ovčicam hiše Izraelj.“ Tista zgubljena ovca, od ktere Zveličar govori, je grešnik. Zato tista lepa prilika pri sv. evangelistu Matevžu od sto ovec, zmed kterih se ena zgubi, in pastir popusti devet in devetdeset ovec v puščavi, in gre za zgubljeno, dokler je ne najde. Poglavarju aposteljnov je Jezus izročil svoje ovce in svoje jagnjeta. Samega sebe imenuje Jezus v današnjem evangeliju dobrega pastirja, kteri svoje življenje da za svoje ovce. Da je Jezus res to storil, to označujejo na ves glas potoki njegove predrage kervi, ki so na Kal-varški gori tekli. — Zakaj pa popisuje Jezus dobrega pastirja in dobre ovce? Pokazati je hotel, kakošna naj bo zveza med duhov-nimi pastirji in med vernimi, in ktere dolžnosti imajo eden do drugoga. Pokazati nam je pa tudi hotel, ktere dolžnosti imajo v družinskem življenji starši in otroci med seboj. Pri tej misli hočemo tudi mi ostati, in premišljevati:

Ktere lastnosti ima dober pastir. Pripravite se.

Razlaga.

1. Perva lastnost dobrega pastirja je, da svojo čredo na dobro, zdravo pašo vodi. „Pasi moje jagnjeta, pasi moje ovce,“ je rekel Kristus Petru. Torej je tudi perva dolžnost staršev, da svoje otroke na dobro dušno pašo vodijo, kar se posebno s tem zgodi, da jih v sveti veri sami podučujejo, in tudi drugim podučevati dajejo. Starši so od Boga postavljeni učeniki.

S podučevanjem pa morate zgodaj začeti. Kedar so otroci 6 do 7 let stari, že poznajo vaše travnike in njive, vaše prijatlje in sorodovince, poznajo že veliko hudega. — Zakaj bi torej v teh letih samo tega ne poznali, kar je dobro, ali da bolje rečem, kar je najboljše? Posebno ker prvi nauki se najglobokeji v otročje serca vtisnejo, in se najdalje ohranijo.

Sv. pismo nam pove od starega Tobija, da je učil svojega sina od otročjosti Boga se bati, in greha se varovati.“ (Tob. 1, 10.)

Ana, Samuelova mati, je svojega sina darovala Bogu, ko je še otročiček bil. (I. kralj. 1, 24.)

Francoska kraljica Blanka je svojemu sinu Ludoviku, ko je ta še otrok bil, večkrat rekla: „Moj sin! jes te ljubim, kar najbolj materno serce svojega otroka ljubiti zamore, vendar bi te tavitokrat raji mertvega pred seboj videla, kakor da bi se le enkrat s smertnim grehom omadeževal.“ In te besede so mu tako globoko v serce segle, da jih nikoli ni pozabil, da jih je vsak dan premišljeval, in da je svetnik postal.

Ljubi starši! učite torej zgodaj svoje otroke Boga spoznavati. Otrokom od Boga dopovedovati ni clo nič težavnega. Otrok bo hitro zapopadel, da je Bog stvaril solnce, ki tako lepo na zemljo sije, da je stvaril luno, ki po noči tako prijazno na njegovo posteljco posveti, da Bog pošilja dež, in kedar se bliska in gromi, bo otrok precej rekell: Bog se krega. Otroci tako radi poslušajo od Jezusa, kako je na zemljo prišel, majhen otročiček postal, je pokoren in pobožen bil, in je poslednjič na križu za naše grehe umerl. In koliko lepih naukov takemu opominjevanju lahko pristavite! Otrok hitro razume, da jeza, laž, kletev, tatvina so grehi, so Bogu zoperni, in zaslužijo božjo kazen; in da pokorščina, pobožnost, odkritoserenost in zvestoba so čednosti, nad katerimi Bog svoje dopadenje ima in jih plačuje.

Glejte, ljubi stariši! v takih resnicah podučujte svoje otroke od mladih let; učite jih molitvice, ki jih znate; opominjajte jih Bogu se zahvaliti za vse dobro, v njega zaupati v potrebi in nevarnosti, pa tudi njega se bati, kedar grešé.

Pa Bogu bođi potoženo, da mnogi starši od vsega tega s svojimi nič ne govoré, in jim Boga le malokdaj v misel vzamejo! O kerščanski starši! jes vam moram na ves glas reči, vi svojega poklica ne poznate, vi niste nič bolji, kakor tiste vranje matere, ki svoje novorojene otroke veržejo kje na cesto, naj se zgodi ž njimi kar hoče, ali jih pa položé kje pred hišne vrata ptujih ljudi, in jih prepusté kerščanski usmiljenosti drugih ljudi, ki sami nobenega usmiljenja nimajo. Kedar se taka hudobija zgodi, vsak pravi: O ubogi červiček! ta ne ve, kdo je njegov oče in mati, kdo je njegov brat in sestra, ne ve, kje je njegova domačija in dedščina. Ravno tako ubogi červički so tudi vaši otroci, če jim ne poveste, da Bog je njih oče, da cerkev je njih mati, da Jezus Kristus je njih brat; če jim ne poveste, da nebesa so njih pravi dom, da v nebesih je njih dedščina, in kaj naj storé, da v nebesa pridejo.

Ljubi stariši! meni je dobro znano, da ste veliki terpini na tem svetu. Vi se pehate in potite doma v hiši, v hlevu, na polji, v hosti v senožeti, vi delate težavne pota v mesta in po semnjih, pa vprašam vas, za koga se pa na zadnje trudite? Kaj ne za svoje

otroke? Ali imajo pa otroci le samo telo? Ali nimajo tudi neumerjoe duše? Ali ne velja tudi od otrok, kar je naš Zveličar vsem ljudem govoril: „Isčite najpoprej božjega kraljestva in njegove pravice, in vse drugo vam bo priverženo.“ Vse vaše premoženje, ki ga nabirate, vašim otrokom ne pomaga nič, če jih strahu božjega ne učite. Pogubljeni bodo, in v večnosti, in morebiti še na tem svetu vas bodo preklinjali. Dobra izreja pa reši njih duše, in pripomore tudi k časni sreči. Dobra izreja prinese blagor ali žegen v hišo, in na polje, daje mir in ljubezen v družinah, in dela otroke in starše srečne. Ko bi tudi tavžente in tavžente svojim otrokom zapustili, ti kmalo minejo, „kdor pa se Gospoda boji, bo slava in bogastvo v njegovi hiši, in njegov rod bo oblagodarjen.“ (Ps. 111.)

Sv. evangelje nam pove, da so matere svoje otroke v naročju prinesle k Jezusu, da bi jih blagoslovil; — pripeljite tudi vi svoje otroke najpoprej k Jezusu, da bodo blaženosti naše sv. vere deležni. Jezus vam jih je dal, prinesite jih spet k njemu; njih serca so za njega vstvarjene, njemu bijejo nasproti, v njem le srečni bodo.

2. Druga lastnost dobrega pastirja je čuječnost po dne in po noči; po dne mora čuti sam, da se nobena ovca od črede ne odtegne in kaj ne poškoduje; po noči mora imeti čuvaja psa, da nobena ovca iz ograje ne uide, ali da je tatje in tolovaji ne ukradejo. To dolžnost čuječnosti imajo tudi starši. Ta dolžnost se staršem nikoli zadosti zaterditi ne more. Starši morajo čuti, da otroci ne bodo z govorjenjem in djanjem pohujšani in sprideni; morajo čuti, da ne pridejo v slabe hiše in tovaršije, in svoje dušne lepote, nedolžnosti in čednosti ne zgubé. Brez te čuječnosti tudi najboljše podučevanje ne pomaga nič.

Slišim pa marsikterega očeta, marsiktero mater tožiti: „jes ne vem, moj sin, moja hči mi nič kaj ne dopadeta, imata govorjenje, delata reči, ki se jih nista od mene učila. Jes jim vsak dan pridigujem, pa je vse zastonj.“ Revni oče! milovanja vredna mati! jes ti hočem povedati, od kod to pride; ti ne čuješ zadosti nad svojimi otroci; ti ne paziš, s katerimi ljudmi se pečajo, v ktere hiše in družine zahajajo. In tvoji otroci, le verjemi mi, se ne pečajo z dobrimi ljudmi, ne obiskujejo dobrih biš in tovaršij, in zato so pri vsem tvojem vsakdanjem pridigovanji sprideni postali, zakaj slab tovarš tudi svojega tovarša popači. Glej, to je vzrok, zakaj so tvoji otroci sprideni postali, to vsak pameten človek lahko vidi, in ti do zdaj tega nisi vedel. Ali povej mi enkrat ti oče, ti mati, povej mi enkrat, ta ali uni večer, ko so tvoje hišne duri do polnoči odperle stale, kje je bil tvoj sin, kje je bila tvoja hči? Jes ne vem. Torej ti ne veš? O gorje tebi! kako boš mogel enkrat pred najvišim pastirjem Jezusom Kristusom s tem izgovorom obstati: „jes ne vem,“ ko boš moral od otročje izreje odgovor dajati? On ti bo povedal, kje sta tvoj sin in tvoja hči bila, in zavoljo tvoje zanemarnosti se spridila. Dober pastir čuje nad svojimi ovcami, ti pa še tega ne

veš, kje da so!! O prekleti izgovor: „Jes ne vem!“ Veseli se satan! Najdejo se stariši, ki ne vedó, kje so njih otroci po noči! In vi, sveti angelji varhi, jokajte zavoljo neskerbnosti takih staršev.

3. Dober pastir ima tudi šibo v roci, da tiste ovce strahuje, ki sem ter tje tekajo, in nočejo pri čredi ostati. — Glejte, šiba naj tudi pri vsaki kerščanski družini bo, in ž njo naj se strahujejo nepokorni in vporni otroci, kedar opominjevanje in strahovanje nič ne zda. To pa pove že modri Sirah. „Oče, kteremu se šibe škoda zdi, sovraži svojega sina.“ (Preg. 13, 24.) Ne odteguj otroku krotitve, zakaj če ga s šibo udariš, ne bo umerl. Ti ga boš s šibo vdaril, njegovo dušo pa boš pekla rešil.“ (Preg. 23, 13, 14.) Zato je še dandanešnji v nekterih kerščanskih hišah navada, da sv. Miklavž otrokom zraven drugih darov tudi šibo prinese.

Jes pravim: v nekterih kerščanskih hišah. Zakaj kakor se v hosti breza zmirej bolj izgublja, tako je tudi brezova šiba po večem iz kerščanskih hiš zginila. In kjer se še najde, se je ne poslužijo, ali pa se je ne poslužijo ob pravem času. Saj je slepa ljubezen marsikterih starišev tako velika, da nad sirovostjo in slabim zadržanjem svojih otrok veselje imajo, in ko bi bili morebiti zato v šoli strahovani, se togoté in preklinjajo. Ali veste, kako zamorete nekatere starše najbolj razdražiti? Če jim po priložnosti rečete: „To ali uno je vaš sin, vaša hči storila; pazite na nje“ . . . Ja zapomnite si vsi, vi bote z vsemi starši v miru živeli, če njih otroke, če so tudi še tako razberzdani, prav pridno hvalite. Zato ni čuda, da mladina dandanešnji ni boljši, ampak zmiraj bolj divja in hudobna.

O ljubi starši! po izgledu nebeškega pastirja Jezusa Kristusa bodite tudi vi dobri pastirji svojim ovčicam, svojim otrokom. Vodite jih na dobro zdravo pašo, t. j. podučujte jih skerbno v sv. veri; čujte nad njimi po dne in po noči; in nepokorne in vporne otroke strahujte tudi s šibo, če podučevanje in lepa beseda nič ne zda. Spolnujte zvesto svoje dolžnosti, da bote, kedar bo najviši pastir vaše ovčice od vas tirjal, zamogli reči: Glej, Gospod! tukaj so, ktere si mi izročil, nobeden zmed njih se ni zgubil. Zdaj bi rekel Amen, pa mi je še nekaj pri sercu, kar vam moram povedati.

O sv. Jurju, kterega praznik bomo skoraj obhajali, mnogi posli svojo službo spremené in iščejo svoje sreče v tem, da v novo službo stopijo.

a) O vi vsi, ki se iz ene službe v drugo sprehajate, vzemite Jezusa sebo, in z Bogom začnite novo službo.

b) Ne bodite žalostni, če spet v novi službi najdete, kar ste v stari službi zapustili: delo, zatajevanje samega sebe, pokorščino, terpljenje in nadloge.

c) Bodite zvesti tudi v najmanjših rečeh, in bote enkrat od Jezusa čez veliko postavljeni!

d) Bodite prijetljivi molitve, pobožnosti in tihega premišljevanja, ljubite čistost, in varujte se slabih tovaršij!

e) Bodite varčni, in mislite na starost!

Sklep.

Poslušajte prigodbo:

Revna, še nedolžna ovčica je šla v službo v voljšo jamo, zakaj obljubili so jej veliko plačilo na leto. O ti uboga, neumna ovčica! Sla je, in je tam služila. Kakošen je bil konec? — Nedolžna ovčica ni nič več prišla iz jame. Jes ne vem, kaj se je zgodilo, ali so jo volkovi požerli, ali pa je tudi volk postala, in zdaj z volkovi tuli.

Nauk same na-se obrnite, nedolžne ovčice! v voljšo jamo nikar ne hodite v službo, ko bi vam tudi toliko goldinarjev obljubili, kakor je dni v letu!

K sklepu še eno prigodbo hišnim očetom: Bil je nek ovčar, ta je imel čredo ovec, in kakor je rekel, jih je tudi ljubil. Kaj torej stori? — Vzel je volka v službo, in ni dalje mislil, kakor to, da bo dobro delal, ker je bil močen. In kaj se je zgodilo? Volk je ovčice požerl, in ljuba čreda — preč je bila! Poznejše se ve, da je žaloval in zdihoval: Oh da bi jes ne bil tega storil! Toda prepozno je bilo. — Ali ni več takih ovčarjev in volkov? O za božjo voljo vas prosim, volka ali volkuljo nikar ne jemljite v službo! Amen.

Pridiga za III. povelikonočno nedeljo.

(Besedice: „Čez malo“; gov. F. S.)

„Še eno malo in me več ne bote videli; zakaj grem k Očetu.“ (Jan. 16.)

Vvod.

Besede današnjega svetega evangelja je govoril Jezus takrat, kedar je sedel s svojimi učenci pri zadnji večerji. Kakor ljubeznjivi oče svoje otroke k sebi zakliče, kedar se njegova zadnja ura približuje, jim še zadnje nauke sporoča in k ljubezni med seboj prav serčno opominja: tako je hotel tudi Jezus storiti, kedar se je ura njegovega terpljenja, njegove smerti približala. Vsredi med svojimi učenci sedi, zadnjikrat ž njimi večerja; kmalo pa začne od njih slovo jemati z besedami, katere nam pripoveduje današnje sveto

evangelje. „Še eno malo, in me več ne bote videli: in zopet eno malo, in me bote videli; zakaj grem k Očetu.“ Jezus jim hoče naprej povedati, kako bo v kratkem jih zapustil; moral bo terpeti in umreti za odrešenje sveta. Čez „eno malo“ — še nekatere ure bodo pretekle — „in vi me ne bote videli.“ Se nicojšno noč me bodo moji sovražniki prijeli, me pred sodnike peljali; jutre že me bodo na vse zgodaj k smerti obsodili; zvečer bom že v grobu ležal, in vi me ne bote videli. „Pa zopet čez malo časa“ — na tretji dan bom iz groba vstal, in prišel k vam, in zopet me bote videli. — Kar se bo v kratkem z njim godilo: vse to je že svojim učencem naprej povedal bil. Nekoliko dni pred velikonočjo je svoje učence k sebi vzel in jim je rekel: „Glejte, zdaj gremo v Jeruzalem in vse se bo dopolnilo, kar je pisano od Sina človekovega skoz preroke. Zakaj nevernikom bo izdan, zasramovan, bičan in zapljuvan; in potem, ko ga bojo bičali, ga bodo umorili in tretji dan bo od smerti vstal.“ (Luk. 18.) Pa kakor učenci njegovi vsega tega ne zastopijo, kar jim je s temi besedami naprej povedal: tako ga tudi pri zadnji večerji niso zastopili. „Reklo je tedaj nekaj njegovih učencev med sebo: kaj je to, da nam pravi: Še eno malo in me ne bote več videli, in zopet eno malo, in me bote videli, in: ker grem k Očetu?“ — „Ne vemo kaj govori.“ — Zakaj pa učenci njega ne zastopijo? — Zato, ker so tudi oni, kakor drugi Judje v veliki zmoti bili; ker so mislili, da bo Jezus, ker je obljubljeni Odrešenik, mogočno, posvetno kraljestvo postavil, tako da bo Judovsko ljudstvo črez vse druge narode gospodovalo; oni pa bodo njegovi prvi služabniki. To jim tedaj ne gre v glavo, kako bi Jezus že zdaj umreti mogel, poprej ko je Judovsko ljudstvo rešil iz Rimske sužnosti. Zatorej ga nobenkrat niso zastopili, kedar koli je govoril od svojega terpljenja in svoje smerti. In v tej zmoti so ostali do binkoštnih nedelje. Takrat še le, kedar so svetega Duha prejeli, kedar so od njega razsvitljeni bili; takrat še le so spoznali, da Jezus ni prišel na svet, kako posvetno kraljestvo postaviti; ampak, da je on le duhovni kralj, kateri je prišel na svet, ne časnega, večno kraljestvo postaviti, kraljestvo resnice in čednosti, kraljestvo božje postaviti in vse ljudi vabit skoz svoje nauke in lepe izgleda, da bi prišli v to kraljestvo in svoje duše vekomaj srečne storili.

Jezus pa, ki misli človeškega serca dobro pozna, je tudi hitro spoznal, da nčenci njegovih besed: „Še eno malo, in me ne bote več videli“, zastopili niso. Tedaj jim zopet prav zastopno reče, da bo moral umreti, da bodo oni za tegadelj veliko žalost imeli; pa vendar naj ne obupajo; oni ga bodo ob kratkem zopet videli, in njih žalost se bo v veselje spremenila. Jezus je pa vedel, da so ga hotli vprašati, in jim je rekel: „To eden drugega vprašujete, da sem rekel: Še eno malo, in me ne bote več videli, in zopet eno malo, in me bote videli? Resnično, resnično vam povem, vi bote jokali in zdihovali, svet pa se bo veselil.“ Hudobni Judje, farizeji

in pismoučeni se bodo veselili nad mojo smertjo, ker bodo mislili, da so me za zmirom iz pota spravili. „Vi bote žalovali, pa vaša žalost se bo v veselje spreobrnila.“ Da bi jih vsega tega še bolj prepričal, jim to v priliki povedati hoče. Kakor se žena pred rojstvom boji, po rojstvu se pa veseli: tako se bo tudi vam godilo. „Žena, kedar je na porodu, pravi Jezus, ima žalost, ker je prišla njena ura; kedar je pa porodila dete, ne misli več na britkost od veselja, da je človek rojen na svet. Tako imate tudi vi zdaj sicer žalost, pa zopet vas bom videl, in vaše serce se bo veselilo, in vašega veselja vam nihče ne bo odvzel.“

In kar je Jezus pri zadnji večerji k svojim učencem govoril, vse se je ob kratkem na tanjko dopolnilo. Še tisto noč so ga na oljski gori vjeli, ga pred Judovski zbor peljali in ga v ječi zapljuvali in zasramovali; drugi dan so ga bičali, s ternjem kronali, križali in v grob položili. Učenci njegovi so žalovali in se jokali. Judje pa so veseli bili. Pa zopet črez eno malo, že na tretji dan, na veliko nedeljo je častit od smerti vstal; se je prikazal svojim učencem, in učenci so se obveseli, kedar so Gospoda zopet videli. Večkrat se jim še prikaže in govori z njimi od nebeških reči; štirideseti dan pa gre v pričo njih gor v nebesa k svojemu Očetu nazaj; pa tudi njegovi učenci so šli črez nekoliko let za njim, kjer se zdaj pri svojem ljubem Gospodu in Učeniku vekomaj veselijo, in kjer jim tega veselja nihče več odvzel ne bo.

Razlaga.

Kaj se bomo iz tega evangeljskega govora učili? — Tri kratke nauke si danes posebno k sercu vzeti hočemo:

1. Vse, karkoli je na tem svetu: le malo časa terpi; hudo in dobro — hitro mine. Zatorej tudi našega serca na tako minljive reči ne smemo navezovati, ampak na to ga moramo obračati, kar bo večno trajalo. — „Črez eno malo in me ne bote več videli; in zopet eno malo, in me bote videli; ker grem k Očetu.“ Tisti čas, da je on terpel in umerl, da je 40 dni še na tem svetu bil, tisti čas, kar so njegovi učenci še na tem svetu živeli, dokler so k njemu v nebesa prišli: to imenuje sam Jezus „eno malo“, en kratek čas, ki hitro preteče. Hotel je svojim učencem pokazati, da vse, kar še bodo hudega na svetu prestati morali, vse bo vendar le v kratkem preteklo. In to je resnično: vse, kar tukaj prestopimo, vse mine; celo naše življenje, ko bi še tako dolgo bilo, vse le hitro memo gre; kakor senca hitro beži; kakor oblaki, ki jih močen veter žene. Adam je živel 930 let; pa je umerl. Set je živel 912 let, in je umerl. Metuzalem je živel 969 let; in je umerl. Tako nam sveto pismo pripoveduje. Ko je nekdanj nek razuzdan mladeneč, z imenom Kverik, slišal te besede svetega pisma v cerkvenih molitvah popevati, si je tiste zlo k sercu zvel. Začel

si je misliti: kaj mi pomaga, če pregrešno veselje zavživam, kaj mi pomaga, ko bi ga vžival tudi 7, 8, 900 let; potem pa le vendar umreti moram; kakor so vsi drugi že pomerli, ki so pred menoj na tem svetu bili. Potem je svoje premoženje med uboge razdelil; se je svojemu razuzdanemu življenju na vselej odpovedal; začel je prav spokorno živeti, in se na smert pripravljati, da bi na tako vižo si takega veselja zaslužil, ki bo enkrat vekomaj terpele. — Kedar so svetega Alojzija posvetni tovarši nagovarjali, da bi ž njim igral, pil in plesal; da bi ž njimi vred posvetno, nečimerno veselje zavžival, jim je vselej odgovoril: „Kaj je vse to proti večnemu veselju?“ — Hotel je reči: Zavoljo tako kratkega in časnega veselja se nočem v nevarnost podati, da nebi kje — večnega — zgubil. To storimo tudi mi, ljubi moji! Varujmo se pregrešnega, kratkega veselja, ki nam ga ta svet ponuja, da večnega zgubili ne bomo. Ne obešajmo našega serca na to, kar hitro mine; ampak na take reči ga obračajmo, ki bojo nam v nebesa pomagale, enkrat pa večno terpele!

2. Drugi nauk iz danešnjega svetega evangelja je ta: Nikdar ne smemo v terpljenji in žalosti malo-serčni postati; ampak vse, kar nas zadene, moramo po izgledu pobožnega Joba, dobro kakor hudo, rado-voljno sprejemati in se čisto v božjo voljo podati. Kakor so učenci Jezusovi veliko hudega na svetu prestatni imeli, tako tudi še dandanešnji na svetu človeka ni, ki bi ga nikdar kaj hudega, že na ta ali drugi način ne bi zadelo. Vse, kar je na svetu, mora terpeti. Vsakemu je Bog po svoji neskončni modrosti svoj križ naložil. Tako nam Bog priložnost daje, s kratkim terpljenjem si večno veselje, večno krono zaslužiti. „Mi moramo, kakor sveti apostelj Pavelj govori, skoz mnoge terpljenja v kraljestvo božje noter iti.“ (Ap. 14, 21). Tudi pravični bodo skušani s terpljenjem in mnogimi nesrečami, ali bodo tudi takrat, Bogu prav zvesti ostali. „Ali niso morali Abraham, Izak, Jakob, Mojzes in vsi, ki so Bogu dopadli, svojo zvestobo v mnogoverstnih težavah izkazati?“ (Jud. 8, 22.) Tako tudi nas v svoji milosti Bog obiskuje večkrat s križi in terpljenjem; pa kedar bo Bogu dopadlo, nam pa križe z naših ram zopet odvzeti hoče.

3. In tako imamo pa tretji nauk: da vse, kar tukaj zavoljo Boga — iz ljubezni do Boga — poterpežljivo prenašamo, se nam bo v kratkem v dolgo, v večno veselje spremenilo. „Vi bote scer žalovali, bote veliko preganjanja terpeli, je Jezus k svojim učencem govoril, pa vaša žalost se bo v veselje spremenila, in tistega vam nobeden več odvzel ne bo.“ Tako se bo tudi z nami godilo, ako hočemo Jezusovi učenci biti; ako hočemo za Jezusom hoditi po poti terpljenja, po ternjevi stezi, po kateri nam je šel naprej tje gori v sveto nebo.

Sklep.

Pa naj že bo kakor hoče, vse hočemo voljno prenašati; in tudi naše težave, naše žalosti in britkosti se enkrat v nebeško veselje spremile bojo. Večkrat si Jezusa s križem obloženega naprej postavljajmo, in gotovo se tudi mi terpeti ne bomo branili. Pomislimo pa tudi večkrat: Kaj nam pomaga srečno življenje na tem svetu, ki pa vse tako hitro mine; kaj nam pomaga, tukaj kratko, pregrešno veselje uživati, enkrat pa zategadelj večno terpeti! Tavžentkrat boljše je tukaj kratko terpeti, tamkaj pa se veseliti vekomaj! Amen.

Pridiga za IV. povelikonočno nedeljo.

(Kristjan, kam greš? Gov. A. M.)

„Nobešen izmed vas me ne praša: Kam greš? (Jan. 16, 5.)“

V o d.

Pri poslednji večerji je Jezus po besedah danšnjega sv. evangelja svojim učencem povedal, da se bo povernil spet k nebeškemu Očetu, od kterega je bil na ta svet poslan. Pa čudil se je, da ga nobeden učenec ne popraša, kam da gre. Aposteljni ga pa kaj takega niso prašali zavoljo prevelike žalosti, ker jih je hotel učenik zapustiti. Zveličar jih je pa tolažil rekoč: Nikar ne žalujte, da vas zapustim; ker glejte, dobro je, da grem k Očetu, drugače tolažnik, Bog sv. Duh, k vam prišel ne bo. Če pa jes tjekaj k Očetu grem, vam ga bom poslal. Še veliko vam imam povedati, pa vi me zdaj ne morete zastopiti. Kedar pa sveti Duh pride, učil vas bo vso resnico, da bote vse zapopadli, kar sem vas učil.

Naše življenje po navadi primerjajo popotovanju in prav lepa je ta prilika, ker res na tem svetu nič družega nismo kakor popotniki. Vsak popotnik pa nič družega pred očmi nima kakor kraj, do kterega priti želi. Kdor popotuje brez nobenega namena in nič ne pomisli, kam da gre, tak ni pravi popotnik, ampak postopač. Vsak pameten človek mora znati odgovor na vprašanje: kam greš?

Ko je Jezus še na svetu bil, je prav dobro vedel, kam da ga pelje njegova pot, da ga pelje v smert za naše odrešenje, da iz smerti tretji dan bo stopil spet v življenje in 40. dan po vstajenju bo zopet šel k Očetu. Izgled nam je zapustil, da tudi mi, njegovi učenci, ne smemo nikdar pozabiti, kam da gremo, da se

moramo prav pogostoma popraševati: kam greš? — Vprašanje: kam greš? in odgovor na to vprašanje bo predmet danesnjega govora mojega.

Razlaga.

1. Ljubi kristjani! pri vseh svojih opraviilih poprašuj se: kam greš. Sam si boš odgovoriti moral: kmalo grem na delo, kmalo na oddihljej, kmalo na odpočitek.

a) Človek je z umom in voljo obdarovano bitje po božji podobi vstvarjeno. Bog sam je človeku povedal, zakaj da ga je vstvaril. Ta namen pa je, da pridno dela vsak človek po svojem stanu, tako da si nebesa služi. Človek je tedaj za delo vstvarjen. Za delo je vstvarjen kakor tič za letanje. Sveta vera nam naklada to dolžnost, da pridno delamo. Nobeden človek ne sme reči: Jes nisem poklican na delo, ampak smem brez dela pohajati. Bog, ki je človeku moči dal, ukazal mu je tudi rabiti jih v blagor in prid samemu sebi in drugim. Delati je vsak človek dolžen, če ima tudi na tisuč in milijone premoženja na kupe zbranega. Delo človeka časti in je za njega dobrotljiva reč ne samo za telo in za časno srečo, ampak tudi za dušo in za večno življenje. Kdor pridno dela, premaguje lenobo, ki je začetek vsega hudega. Z delom človek sam sebe zatajuje in si služi nebeško kraljestvo, ki silo terpi. Le pridno, prav, s pravim namenom mora človek delati iz ljubezni do Boga. Zatorej se mora vselej popraševati: Kam greš? to je, kako opravljaš svoje vsakdanje opravila?

b) Kakor je Bogu dopadljivo, če človek prav s pravim namenom dela. ravno tako mu je tudi všeč, kedar se človek po delu oddahne in božje dari Bogu na čast vživa. „Pojdi in vživaj svoj kruh z veseljem . . ., ker so tvoje dela Bogu dopadljive,“ govori modri Salomom. Kako se moramo pri jedi zadržati? Jezus sam nam je izgled zapustil, ker on, kteremu je dana vsa oblast v nebesih in na zemlji, se je pred jedjo Očetu zahvalil za nektare ječmenove kruhe in za par rib. Kolikor bolj se mora še le kristjan zahvaliti nebeškemu Očetu za toliko dobrot, ktere iz njegovih rok prejema dan na dan? Tako opominja sv. Pavelj: „Ali jeste ali pijete, ali delate kaj družega, vse Bogu na čast storite.“ In da človek vse Bogu na čast stori, treba je spet, da se tudi tukaj poprašuje: Kam greš, kedar k mizi stopiš? Kako vživaš božje dari? . . .

c) Bog, ki je vse prav storil, dal je tudi človeku čas odpočitka. Odložil mu je nektare dneve v tednu, da se odpočije posvetnega dela in truda ter za dušo skerbi, da misli na konec svojega življenja. Zato je Bog skerbil v tretji zapovedi, ko je rekel: „Spomni se, da praznik posvečuješ.“ Čas počitka je Bog že pri stvarjenju zaznamoval, ker šest dni je vstvaroval, sedmi dan je pa počival. Ta zapoved velja za vsakega človeka in velja posebno za

kristjane. Zatorej se je treba tudi tukaj popraševati: Kam greš? Kako praznuješ Gospodove dneve, nedelje in praznike? Nedelje in prazniki so Gospodovi dnevi, o katerih mora telo počivati, duša pa za večnost skerbeti, s tem da človek službo božjo in dobre dela opravlja. Zatorej gre pravi kristjan ob nedeljah in praznikih k sv. meši, kakor mu ukaže druga cerkvena zapoved, ki pravi: „Bodi ob nedeljah in zapovedanih praznikih spodobno in pobožno pri sveti meši.“ Verni kristjan posluša rad pridige in kerščanske nauke, ker, kdor je iz Boga, božjo besedo rad posluša; prijema pripravljen sv. zakramente, da svojo dušo redi za večno življenje; obiskuje bolnike in jih tolaži. Bolj ko človek dobre dela opravlja, veči dobiček si nabira za nebesa. Tudi tukaj naj se poprašuje: Kam greš? da prave poti ne zgreši.

2. Poglejmo pa tudi še čas, ki neprenehoma mimo dirja in napreduje, da se vstaviti ne da. Tudi tukaj se moramo popraševati: „Kam greš?“

Veliko novih reči vidimo danes okoli sebe, za ktere naši prededje še vedeli niso. Pa vse te reči so večidelj žalibog le zato iznajdene, da človeka v razuzdanost napeljujejo, duše pa v greh zapeljujejo. Da bi človek bolj samopašno vžival posvetno veselje, je satan po svojih službenikih zatrosil po svetu krivi nauk, da človek je le za ta svet vstvarjen, da na tem svetu dobro je in pije in se veseli življenja, ker unkraj groba bo vsega konec.

Glejte tako daleč so posvetni ljudje naprej prišli v posvetnem življenju! Sami sebi zdaj lahko odgovorite na vprašanje: Kako je pa pri tem z dušo? Ali so ljudje tudi z dušo naprej prišli? Da, prišli so naprej, pa ne po ozki poti, ki pelje do nebes, ampak po široki, ki pelje v pogubljenje; saj svet vedno hudobnejši prihaja in duše bolj in bolj za pekel zorijo.

3. Besedo „kam greš“? pomislimo tudi še v ozir najimennitnejše stopinje našega življenja, stopinje namreč, katero moramo vsi enkrat storiti, stopinjo iz tega sveta v večnost.

Znašli so ljudje v novejših časih res veliko čudovrednih reči, ki poprej niso še bile znane. Ogenj mora silno obložene vozove iz ene dežele v drugo goniti po železnih cestah. Morje mora čudovito velike hiše, katerim ladje pravimo, od enega kraja po mesce daleč nositi. Veter mora ladje goniti, kakor si človek sam želi. Človek si je natoro za služabnico podvergel. Človek z bitrim umom svojim vse premore. Vsi ljudje vse znajo, pravi pregovor. Znašli so že tudi zdravila zoper vse bolezni skoraj. Pa — smerti se nobeden vstavljati ne more, smerti nobeden premagati ni vstanu. „Zdravila zoper smert — nima ga nobeden vert.“ Umreti mora vsak ob svojem času, učeni in neučeni, revež in bogat, če tudi deset zdravnikov skupaj okoli njegove postelje stoji. — Zatoraj

kristjan nikdar ne pozabi da umreti boš moral; skerbi za dušo! Vprašaj še večkrat: kam greš z dušo? Misel na smert je za vsakega človeka imenitna resnica. Za pobožnega je tolažljiva, za grešnika pa strašna. Ako bi ljudje to resnico vselej premišljevali, gotovo bi ne živeli tako hudobno kakor živijo. Kdor smert prav premišluje, pobožno živi; kdor se na njo ne zmisli, prav živeti ne more. Zatorej pravi sv. Gregor Nisenski: „Življenje človeka je vedna misel na smert.“ Kako imenitno je tedaj tudi tukaj vprašanje: kam greš? proti smerti gremo!

Še bolj imenitno pa je vprašanje: kam greš? če pomislimo besede Salomonove, ki pravi: „Človek pojde v hišo svoje večnosti.“ Sveta vera pa nam pove, da dvojna je večnost. Ena srečna, nesrečna druga. V katero boš prišel, o kristjan! kakor je večnost dvojna, je dvojna tudi pot, ki v večnost pelje. Ena pelje v življenje, druga v pogubljenje. Kristus je te dve poti tako popisal: „Ozka so vrata in tesna je pot, ktera pelje v življenje in malo jih je, ki jo najdejo. Široka in gladka je pot, ki pelje v pogubljenje in veliko jih po njej hodi.“ Zakaj jih je malo, ki pravo pot najdejo? Ali je morebiti ta pot neznaná? O ne, timveč prav dobro je znana. Kristus, apostelnj in njih namestniki so jo prav dobro pokazali in jo razkazujejo še zdaj pri pridigah in pri kerščanskih naukih na tanko. Ta pot ni neznaná, le pretežka je nekterim. Kristus pa pravi: „Prizadevajte si skoz ozka vrata noter iti.“ Če je tudi pot do nebes težavna; težave vendar niso tako velike, da bi jih premagati ne mogli z božjo pomočjo. Sveta Perpetua je umerla kakor velika mučenica. Sama je nekoliko popisala, kar je preterpeti morala za vero Jezusa Kristusa. Med drugim sama od sebe to pove, ko je v ječi zaperta bila: Opravljala sem svojo molitev in glej nebeska luč mi je posvetila v dušo; vidila sem zlato lestvo, ktera je z zemlje segala v nebesa. Bila je pa tako ozka, da komaj je zamogel en sam človek po njej. Na obeh straneh je bila nataknjena z ojstrimi noži, kteri so od vseh strani zbadali tistega, kdor ni vedno proti nebesom vpiral očes. Na tleh pa je čakal strašen zmaj, ki je vsakega požreti žugal, kdor se je hotel na lestvo podati, ali se pa ž nje spet na zemljo poverniti. S tem popisovanjem je hotla svetnica naznaniti, koliko terpljenja in nevarnost mora človek preterpeti, če hoče po ozki ternjevi stezi v nebesa priti.

Sklep.

Pa mi preljubi nimamo toliko preterpeti, kakor sveta Perpetua. Zatorej se ne moremo izgovarjati, da nam je nemogoče priti v nebesa. Če je ona preterpela, zakaj bi pa mi ne. Le v življenju se vedno poprašujmo: kam greš? svojih očes nikdar ne obračajmo od pravega cilj in konca svojega. Lehko bomo tedaj

premagovali vse težave na ozki stezi do nebes. Če pa začnemo pešati, tedaj kličimo na pomoč Jezusa in Marijo in nebesa bodo naše. Amen.

Postne pridige.

(Spisal in govoril v Ptujju l. 1845 Fr. Cvetko.)

V. Postna pridiga.

„Kdo izmed vas me more greha pokriviti?“ Jan. 8, 46.

(Konec.)

Ravno tako jes vas, ljubljeni moji kerščanski prijatelji vprašam: Če ste vi zavoljo smertnega greha mertvi pred božjimi očmi, kje hočete drugoč najti življenje in zdravje za dušo, kje upanje na nebesa? Nikjer indi, kakor pri Jezusu Kristusu v zakramentu presvetega rešnjega Telesa; zakaj Zveličar sam tako pravi: „Kdor moje meso je in moja kri pije, ima večno življenje v sebi“. Le Jezus Kristus je po vseh evangelijskih besedah za nas edina cesta v nebesa; je edina cesta v nebesa; je edina zveličanska resnica, je gotova pomoč, je naše večno življenje. Kako zelo bi potem morali Jezusa častiti, ker je naša tolažba, naša pomoč na zemlji, in v večnosti naš podpornik? Ali nekteri kerščenci so tako nehvaležni da namreč glave ne odkrijejo, kedar mimo sv. križa grejo; da namreč kolena ne všibnejo, kedar je sv. rešnje Telo v monštranci, izpostavljeno, ali kedar je pri sv. meši povzdigovanje ali kedar se najsvetejši zakrament okoli cerkve ali k bolnikom nese. Nekteri kerščenci so tako slepi, da se studenca večnega življenja, to je zavživanja sv. rešnjega Telesa izogibljejo, in nočejo svoje tolažbe, svoje pomoči, svojega zveličanja pri Jezusu Kristusu iskati. — Ni resen, ti moje ljubljeno slovensko ljudstvo! ti se zanaprej zavoljo teh pogreškov ne boš dalo kriviti? Ni res, ti boš zanaprej rado daritev sv. meše obiskovalo? boš sv. rešnjega Telesa povsodi klečé molilo, kjerkoli se bo prikazalo? Ni resen, ti boš angeljski kruh večkrat v letu in po vrednem prijelo in na tako vižo najmočnejšo obrambo pred grehom v sebi nosilo? Če pa bi naša vera, naše upanje, naša ljubezen do Zveličarja začela v naših sercih posehovati, tedaj stopimo večkrat pred podobo križanega Jezusa; poglejmo njegovo sveto glavo, ki nosi bodečo ternjevo krono; poglejmo njegove roke in noge, s kterimi na križu pribit visi; po-

glejmo njegovo s sulico prebodeno stran, iz ktere slednja kaplja kervi iz ljubezni do nas steče; pogledjmo njegovo sv. lice, ktero za nas kervavi pot poti, — Kaj nam pravijo ta znamenja njegovih bolečin, njegovega terpljenja? Dobro si zapomnite; pravijo nam: Grešniki! vse to sem jes zavoljo vas storil, zavoljo vas terpel, kaj pa vi za me storite?

Sklep.

Povernimo tedaj njemu vso ljubezen, ktero nam je vse žive dni skazal. Izogibljimo se vsakega greha; posebno pa se izogibljimo smertnega greha. Živimo v strahu božjem, živimo v ljubezni do Jezusa, tedaj bomo dobro živeli, lahko umerli in v nebesih svoje obilno plačilo našli. Amen.

Šmarnice za leto 1880.

(Češčene Marije III. del; gov. J. S.)

II. pridiga.

„Mati božja!“
Cerkv. molitev

Vvod.

Med prvimi učenci sv. Frančiška Serafinskega bil je eden najpobožnejših zveličani Egidij. Ta služabnik božji je v vseh kerščanskih čednostih posnemal svojega svetega učenika, in kakor ta, bil je tudi on priden častivec Marije prečiste device. Serčno se je poskušal za Marijino čast, in goreče je oznanoval njeno moč in slavo. Nekega dne pride k Egidiju učen mož iz reda dominikanov, kterege je že več let mučil dvom, je li Mati božja zmeraj bila devica? Slišal je pa, da je Egidij od Boga razsvitljen mož, zato pride zdaj k njemu, da bi ga v tej zadevi pobaral. Egidij, ki je vedel, kaj mu serce stiska, gre mu naproti in ga prijazno sprejme. Zdaj vzdigne svojo palico in jo v zemljo zasadi, rekoč: „Brat dominikan! Marija je devica preden je porodila.“ V tem trenutku izraste iz zemlje prelepa cveteča lilija. Egidij drugič palico v zemljo zasadi z besedami: „Brat dominikan! Marija je devica v tem trenutku, ko je porodila,“ in glej! druga prelepa lilija iz zemlje vsklije. Ko tretjič palico zasadi, reče: „Brat dominikan! Marija je devica tudi potem, ko je porodila,“ in tretja dišeča lilija se iz zemlje prikaže, Egidij odide, in učeni dominikan nikdar več ni dvomil, da je Marija vedno oztala devica.

S tem čudežem je sam Bog poterdil resnico naše sv. vere, da je Marija ostala zmiraj devica, — devica pred porodom — devica v porodu — devica po porodu. Devico si je najčistejši Jezus za mater izvolil. Le devica, vsa čista in brez madeža spočeta devica je zamogla Jezusova mati postati. O čudež božje neskončne modrosti!

Marija je postala Jezusova izvoljena mati, in to prečudno mater pozdravljamo, kedar pobožno molimo „češčenomarijo.“ Marija, Jezusova mati, je po Jezusu postala pa tudi naša usmiljena mati. In tej dobri materi se priporočujemo v 3. delu češčenemarije. In smo, kristjani moji! slednjič slišali, zakaj se imenuje Marija sveta, in kaj da pomenja njeno presveto ime; bomo pa danes premišljevali besedi: „Mati božja,“ ter spoznavali preveselo novico, da je Marija res

I. mati božja, pa tudi

II. naša usmiljena mati.

„Zdrava božja mati zlata, — in devica vedna, — nebes srečna vrata!“

Razlaga.

I. Mati božja.

a) V prvih tristo letih kerščanstva je bila sv. katoliška cerkev od judov in nevercev kervavo preganjana; ali še vse večje rane so vsekali tej izvoljeni nevesti Kristusovi razni krivoverci. In eden najhujših krivovercev bil je že v petem stoletju Nestorij, ki je v svoji dušni slepoti terdil, da se Marija ne sme imenovati mati božja, ampak le mati Kristusova, ker ni mogla roditi Kristusa kot Boga, ampak le kot človeka. Ostermel je nad to prederznostjo ves katoliški svet, in škofje se zberejo v Efežu, da preiščejo in zaveržejo Nestorijevo zmoto. Sv. Duh pa razsvetlji škofo in verno ljudstvo, da vsi ob enem zakličejo: „Sveta Marija, mati božja, prosi za nas!“ In od te dobe je postala „češčenamarija“ splošna molitev vseh vernih kristjanov. Sv. cerkev, ali prav za prav, sam sv. Duh je obnovil in poterdil versko resnico, da Marija je zares mati božja.

Marija je zares in resnično mati božja, ker ona ni rodila zgolj človeka, temveč je rodila Jezusa Kristusa, ki ni le samo človek, ampak je tudi pravi Bog. To je že v stari zavezi po preroku Izaiju napovedoval sv. Duh, rekoč: „Glej, devica bo spočela in sina rodila, in njegovo ime se bo imenovalo Emanuel — Bog z nami!“ (Izaija 4, 17.) In na božje povelje je angelj Gabrijel Mariji rekel: „Sveti Duh bo prišel v té, in moč Najvišega te bo obsenčila; in za tega voljo bo Sveto, ktero bo rojeno iz tebe, imenovano Sin božji. (Luk. 1, 35.)

b) Za Marijo pa je velika čast, da je mati Jezusova, in

sv. cerkev skazuje Mariji s tem največo čast, da jo v „češčenimariji“ mater božjo imenuje. Sveti cerkveni očetje pravijo, da nimajo nobene druge take besede, s katero bi skazovali Mariji toliko čast, kolikoršno jej skazujejo z besedo „božja mati.“

Ko je neki modrijan v očitnem govoru visoko hvalil Macedonskega kralja Filipa, je na slednje še dostavil: „Največa čast gre pa kralju Filipu, da ima sina slavnega Aleksandra“ — Pa tudi Mariji gre zato največa čast, da je mati Jezusova, ki ni le človek, temveč tudi pravi Bog! Kolikor večí namreč in kolikor častitljiviši je sin, toliko večé časti je vredna tudi njegova mati. To je dobro spoznala evangeljska žena, zato je pa tudi, ko je slišala Jezusovo nebeško modrost, povzdignila glas, ter rekla: „Blagor telesu, katero je tebe nosilo, in persim, ktere si sisal (Luk. 11, 27.), to je: O srečna mati, ktera je rodila in dojila takega sina! In sv. Bonaventura: „Bog bi zamogel večí svet vstvariti in večé nebesa, nikakor pa ni mogel vstvariti večé matere, kakor je Marija, mati božja!“ Nobeden sin ne more večí biti, kakor je Jezus, božji sin, ki je ob enem pa tudi Marijin sin; tedaj tudi nobena mati ne more biti večá memo Marije, božje matere. V koliki časti tedaj mora Marija pri Jezusu biti in kolike milosti zamore ona sprostiti od Njega, ki je njen ljubeznjivi sin!

O kralju Salomonu se bere v sv. pismu, (III. kralj 2, 19.) da je s prestola vstal, ko je njegova mati Betsabeja k njemu prišla, ter jej je šel naproti, in se jej je globoko priklonil, in je sedel na svoj prestol; in postavil se je prestol kraljevi materi, ki je sedla na njegovo desnico. Če je pa že Salomon, ki je bil le umerljiv in grešen človek, svojo mater toliko spoštoval; v koliki časti mora svojo mater imeti še le Jezus, ki je zgled najlepše otročje ljubezni. Častimo pobožno tudi mi Marijo, katero je Bog sam toliko počastil!

c) Je pa že Salomon svoji materi rekel: „Prosi, moja mati, zakaj ne spodobi se, da bi odvráčeval tvoje obličje“ (III. kralj. 2, 20.); koliko rajše bo še le Jezus prošnje svoje matere vslíšal. Ko je še po svetu hodil, poterdoval je svoje božje nauke z obilnimi čudeži. Tako se bere v sv. evangeliju (Mark. 8. — Jan. 6.), da je Kristus dvakrat več tisuč ljudi v puščavi nasitil. Dal jim je pa le postne jedi, rib in kruha; od vina ni duha ne sluha. Ali vse drugače se je godilo pri ženitnini v Kani galilejski. Tu je priskerbel Jezus poštenim svatom tudi kapljico najboljšega vina (Jan. 2.). Zakaj? Zato ker ga je mati prosila. Le razodela je Marija svoje želje Sinu, in bilo je vina zadosti!

Glejte kristjani! toliko premore Marija pri svojem božjem Sinu. Če je že Kristus tedaj tako rad njeno prošnjo vslíšal, bo to še rajše zdaj storil, ko se Marija že v nebesih pri njem veseli. Kličimo torej z vsem zaupanjem: „Pod tvojo pomoč pribežimo, o

sveta božja porodnica!“ Marija je mogočna mati Jezusova, je pa tudi naša usmiljena mati.

II. Marija naša mati.

a) „O zveličano upanje, o varno pribežališče!“ kliče sv. Anzelm, „mati mojega Boga je tudi moja mati. Oh Gospa, ako je Jezus naš brat, smo tudi mi tvoji otroci in ti si naša mati!“ Iz teh besed lahko spoznamo, da, če je hotel Kristus naš brat postati, nam je hotla Marija pa mati biti. Ko je dovolila v večlovečenje Sina božjega, takrat je postala Marija tudi naša mati. V trenutku, v katerem je Marija angelju rekla: „Zgodi se mi po tvoji besedi“, (Luk. 1, 38.) začela je Jezusa nositi pod srcem, nas vse pa v srcu. Kristusova mati je postala po natori, naša pa po usmiljenju.

Po razlaganju nekterih cerkvenih učencikov je Kristus sam Marijo razglasil kot našo mater. V tistih britkih in zadnjih trenutkih namreč, ko je v smertnih težavah na križu visel, se ozre doli s križa na svojo mater in pravi: „Žena, glej, tvoj sin!“ — pogleda tudi na svojega ljubljenege učenca in kliče: „Sin, glej, tvoja mati!“ (Jan. 19, 26—27.) O žena, o mati! je hotel Jezus reči, skazuj svojo materno ljubezen zanaprej Janezu, in v Janezu tudi vsem vernikom. Izročim vse verne tvoji materni ljubezni, da jih ljubiš, kakor si ljubila mene. In ti Janez! glej, tu imaš zdaj svojo mater, in v tebi vsi verni kristjani, za ktere ravno zdaj umiram. — Kakor je Kristus za vse ljudi umerl, tako je tudi po Janezu nas vse Mariji izročil.

O blažene besede iz ust umirajočega Zveličarja: „glej tvoj sin, — glej tvoja mati!“ — Ali bi jih mogla Marija kedaj pozabiti? O ne, ona se jih vedno spominja, ona jih vedno spolnuje. V tisti dobi, v kateri je Jezus te besede govoril, je prevzela Marija vse materne dolžnosti, in nas vse tako ljubi, kakor da bi bila nas vse rodila. O bleda usta našega Zveličarja, bodite zahvaljene za ta preimenitni dar, da ste nam svojo lastno mater za našo mater zapustile!

b) Jezus na križu viseč je previdel vse naše potrebe in nevarnosti, zato zabi svoje lastne britkosti, in misli le na nas. Le naš blagor mu je na srcu. Sam od vseh zapuščen nas sirot noče zapustiti, temveč izroči nas svoji materi, da imamo v vseh britkosti pribežališče pri Mariji, mogočni in usmiljeni materi. O blagor nam, — veselimo se, da imamo Marijo, usmiljeno mater! Naj bi se pa tudi mi vselej in povsod tako obnašali, da se toliko dobra mati ne bi sramovala nas imeti za svoje sine — za svoje hčere.

Sklep.

Med častilci Marije device visoko slovi tudi blaženi Herman. Njegov oče mu niso zapustili posvetnega blaga, pa naučili so ga Kristusa ljubiti in v vseh potrebah pri Mariji pomoči iskati. Her-

man je pa tudi lepo ubogal svojega dobrega očeta. Bil je že v otročjih letih in je ostal vse svoje žive dni pobožen sin Marije milosti polne matere. Slednji dan se jej je priporočeval. Marija mu je bila vedno v srcu, in vse, kar je storil, je storil z Marijo. Ko še v šolo hodi, ogiblje se hudobnih učencev, in ko se drugi igrajo, smukne pridni Herman na tihoma v cerkev, in tam več ur kleči pred podobo Marijino. Njej razklada svoje otročje misli, svoje veselje, jej potoži pa tudi svojo žalost. Enkrat prinese lepo jabelko seboj, in jo ponudi Mariji s prošnjo, da bi jo pač vzela, in glej! podoba matere božje stegne roko in z milim smehom sprejme jabelko.

Drugikrat pride v najhujši zimi bos v cerkev, moli in se od mraza trese. Tedaj ga vpraša Marija: „Zakaj pa prideš bos v takem mrazu?“ Mati, črevljev nimam. „Idi tje k unemu kamnu“, pravi Marija, „tam boš toliko denarja našel, da si boš črevlje kupil.“ Teče, vzdigne kamen, in res najde denar, ter ga vesel pokaže svoji dobrotnici. Ona pa mu reče: „Kolikorkrat boš v potrebi, pridi na to mesto, in vselej boš našel, kolikor ti bo treba.“ Ko za to čudo drugi šolarji zvejo, tečejo tudi v cerkev, molijo in molijo, ali za nje nima kamen nobenega denarja, ker tudi oni nimajo do Marije tistega zaupanja, ne tiste angeljske nedolžnosti, kakor Herman. To zgodbo je bil Herman sam na smertni postelji razodel. Ko odraste, stopi v mešniški red in bi rad vedno klečal pred Marijino podobo, pa tega ne more radi obilnega posla. Ves žalosten potoži to nadlogo Mariji. Ona se mu v spanju prikaže in mu reče: „Vedi, Herman, da mojemu sinu in meni nič prijetnejšega storiti ne moreš, kakor če iz pokorščine svoje delo zvesto dopolniš in iz ljubezni bližnjemu strežeš.“ Potolažen oskerbuje zdaj z veseljem svoja opravila. Vse prav rad stori iz ljubezni do Jezusa in Marije.

Presveta devica se mu še večkrat prikaže, ga tolaži, podučuje in z nebeško lučjo razsvitljuje; posebno pa mu ob smertni uri na strani stoji, da srečno umerje. Leta 1236 je izročil Stvarniku svojo čisto in sveto dušo.

Iz tega zgleada vidimo, kako nam Marija našo majhno ljubezen do nje povračuje z materno ljubeznijo, ter nam v vseh dušnih in telesnih silah pomagati zamore, ker je mati Jezusova; nam pomagati hoče, ker je tudi naša mati — mati usmiljena, — mati črez vse milostljiva. Z Hermanovim zaupanjem kličimo tudi mi mnogo in mnogokrat k svoji najboljši materi: „V slednji nevarnosti, sili in potrebi pridi nam na pomoč, o presveta devica, — vsa lepa in blaga majnikova kraljica!“ Amen.

III. Pridiga.

„Mati božja! prosi za nas!“
Cerkv. molitev.

Vvod.

Blizo Celja stoji še dokaj lepa in prostorna romarska cerkev device Marije v Petrovčah, katero je v 17. stoletju grajščak Miglio sezidati dal, potem ko je bil staro pretesno cerkvico poderl. V tej cerkvi stoji na velikem altarju prelepa podoba nebeške kraljice s kronanim božjim Detetom. Obdajajo jo svitli žarki. Nebeška kraljica se milo smehlja.

Pred to podobo je klečal l. 1859 dijak bledega lica in solznih oči. Globoki zdihljeji mu vrejo iz mladeniških pers. Kaj mu je neki? Huda se mu godi na Celjskih viših šolah. Od ene strani stiskalo ga je pomanjkanje, od druge pa mu je žugala vojaška halja. Šole so bile takrat ojstre, in nekteri profesorji brez usmiljenja. Kar so se pregrešili l. 1848 visokošolci, za to so se zdaj njih nasledniki pokorili.

V Marijino materno srece položi mladenič svoje stiske in jo zaupljivo poprosi njene pomoči. Obljubi jej pa tudi mešnik postati, ako ga usliši, in se po moči za njeno čast potegovati. „Le poprosi, Marija! za me in gotovo mi je pomagano“, je sklenil svojo molitev, ter položil slednji belič, kterega je še gleštal, v cerkveno škrinjico. Bil je uslišan, in po svoji zmožnosti sedaj kot duhovnik Marijino slavo oznanuje.

Marija pa ni samo temu mladenču milost skazala; temveč skazuje jo še dandanes vsem svojim otrokom, ker nam kakor Jezusova mati vselej pomagati zamore, in nam tudi kot naša mati pomagati hoče. Marijino materno srece je Jezus Kristus tako razširil, da zamore toliko otrok sprejeti in ljubiti, kolikor je vernikov, in bolj ljubeznjive matere si ne moremo misliti kakor je ona, zato pa tudi sv. cerkev po vsej pravici obrača na njo besede sv. Duha: „Ali more žena pozabiti svoje dete, da bi se ga ne usmilila?“ (Izaija 49, 15.) In naj bi se tudi prigodilo, da bi kaka zemeljska mati svojega deteta pozabila, se pa ne more prigoditi, da bi naša nebeška mati najmanjšega svojih otrok pozabila. Kaj pa vendar stori Marija za nas? To, kar vsaka dobra mati svojim otrokom. Marija nas varuje, svari, tolaži, skerbi za nas, nas ljubi in vedno za nas prosi. Da pa Marija za nas prosi, zato se jej priporočamo v češčenimariji: „Mati božja, prosi za nas!“

In smo slednjič Marijo spoznali kakor Jezusovo mater, pa tudi kot našo mater, bomo pa danes slišali:

1. Kako ve Marija za vse naše potrebe,
2. Kako ona za vse nas prosi,

3. Česa nam prosi, in
 4. Kako mogočna je njena prošnja.
 Ave Maria! — Zdrava majnikova kraljica!

Razlaga.

1. Marija ve za vse naše potrebe. Ona sicer ni vsegavedna kakor Bog; pa vendar le za vse naše potrebe ve, ker jej jih Bog sam na znanje daje. Ni treba, da bi morala vsegavedna biti: zadosti je, da ve le, kar njo in nas, njene otroke, zadeva. To pa ve in vidi v Bogu, ker: „v tvoji svetlobi (o Gospod!) bomo videli,“ prepeva kralj David, (ps. 35, 10.) in sv. Tomaž pravi: „Kaj bi nek ne videli tisti, ki gledajo njega, ki vse vidi?“

Bog je včasih svetnikom že tu na zemlji čudoma odperl dušne oči, da so videli, česar nikdo drugi videti ni mogel. Le pomislimo na patrona naše cerkve — sv. Danijela, — kolike skrivne reči mu je Bog in drugim prerokom odkril. Res čudne razodenja je imel tudi sv. apostelj Janez, sv. Pavelj, — so imeli tudi drugi svetniki in svetnice božje. Če je pa Bog svojim služabnikom že tu na zemlji toliko skrivnih reči razodel; bi li zamogel Mariji prikriti naše stiske in molitve? „Marija,“ piše sv. Bernard, „zdaj vsa srečna v nebesih kraljuje, zato pa tudi naše britkosti še boljše spoznava in nam toliko rajše pomaga.“

Ne misli, kerščanska duša! da Marija tvojih potreb in stisk ne pozna. Če že po strunah kakošna novica kakor blisk hitro iz Evrope v Ameriko šine; še vse hitreje bo Marija zvedela za tvoje stiske, — za tvoje prošnje. V nebesih ne potrebujejo pošte, ne telegrafa. Hitreje ko po strunah pride vsa molitev k Bogu, v Bogu in po Bogu pa k Mariji; torej moli zaupljivo in kliči pobožno: „Mati božja, prosi za nas!“

2. Marija prosi za nas. — Jezus Kristus je naš vsegomočni besednik pri svojem Očetu, Marija pa naša mogočna besednica pri svojem Sinu. Jezus ko božji Sin prosi vedno za nas svojega Očeta. Marija pa ko božja mati je naša vedna priprošnjica pri svojem Sinu. V Mariji smo dobili tako ljubeznjivo in mogočno besednico, da ga ni tako revnega grešnika, za kterega ne bi hotla prositi. Ni ga trenutka, v katerem ne bi za nas molila; pa tudi nihče ni tako zaveržen, da mu Marija ne bi mogla pomoči skazati. Zato je Marija pri Bogu toliko milost zadobila, da obogati ž njimi tudi nas, revne zemeljske sirote. Oh gorje nam, ako bi lete mogočne in usmiljene besednice ne imeli!

Kdaj pa Marija za nas prosi? — Od lepe in pobožne Estere se v sv. pismu (Ester 7.) bere, da se je vstopila pred kralja Asvera, in ga milosti prosila za svoje ljudstvo, pa to je le enkrat storila; Marija pa stopa vsak trenutek pred stol božje milosti, ter z oblastjo matere, z ljubeznijo neveste, z zaupanjem hčere prosi in prosi za

vse verne kristjane. „O presrečni dan,“ kliče sv. Tomaž iz Vilanove, „v katerem je Bog dal svetu tako mogočno in ljubeznjivo besednico!“

Glej, kristjan moj! tako priserčno, tako goreče Marija za te prosi, in ti? Kako pa ti sam za se prosiš, sam za se moliš?

Doli pri sv. Križu se zbere o shodih mnogo beračev. Našel sem jih tam tudi taceh, ki romarjem vedno obečajo, kako marljivo bodo za nje molili. Prav, da bi le sami na se ne zabili. Ko mi neki taki že preveč obeča, dal sem mu še majhen dar z besedami: „Na — tu imaš, da tudi sam za se kaj pomoliš, ne samo za romarje!“ Taki ubogi berački pred Bogom in Marijo smo tudi mi, kedar želimo, naj bi Marija dro za nas prosila; sami pa nočemo prositi, nočemo moliti. Smo li vredni Marijine prošnje, ako imamo za vse drugo časa, le za molitev ne? In vendar je molitev, kakor uči sv. Avguštin, zlati ključ, s katerim si zaklade nebeške odpiramo. Če pa ključa nočeš poiskati, ali če ga od sebe veržeš, ostanejo tudi zakladi zaperti.

Ko se je l. 1846 devica Marija 11letnemu pastirju Maksiminu in 15letni pastarici Meleniji nad vasjo La Salete prikazala, se je neprenehoma jokala in je globoko zdihnila: „Ako se moje ljudstvo ne bo poboljšalo, prisiljena bom roko svojega Sina pustiti, da bo ž njo ljudi kaznoval. Njegova roka je tako močna in težka, da je ne morem več uderžati. Oh toliko moram zavoljo vas prestati! Ako hočem, da vas moj Sin ne zapusti, moram ga vedno prositi.“

Glej kristjan! Marija, tvoja mati, tako pridno prosi, moli za tebe; — pa moli tudi rad, moli pobožno, moli zaupljivo: „O mati božja, pa tudi usmiljena mati naša! ne upamo se zavoljo brezštevilnih grehov stopiti pred tvojega božjega Sina, ktereга smo tako močno in tolikokrat razžalili; zato pa ti prosi za nas, ki si mati usmiljena, devica vsa lepa in čista.

3. Bodimo si svesti, da Marija gotovo za nas prosi, — pa česa nam prosi? Marija nam prosi časnih in večnih dobrot. Ona prosi za grešnike — grešnice: naj bi jim pravični Sodnik še prizanašal, in jim dušne oči odperl, da se še o pravem času k Bogu obrnejo. — Usmiljeni Bog je poslal Izraeljcem, ki so skoz puščavo hodili, hladen in razširjen oblak, ki jih je pokrival in branil žarkov pekočega solnca; (Exod.) ravno tako, pravi sv. Bonaventura, pokriva z maternim plajščem tudi Marija nas grešnike — grešnice, da nas žgeči žarki božje pravice ne zadenejo. Oh! kje bi bil že jes, — kje bi bil ti, — kje bi bili vi vsi, ako Marija božje pravice ne bi tolažila, ako ne bi dobra Mati zaslužene sibe od nas odvracevala. Bog je morebiti že svojo roko stegnil, da bi mene zavoljo mojih, tebe pa zavoljo tvojih grehov udaril; pa glej! na Marijino prošnjo je roko zopet umaknil, ter ojstrost v milost spremenil. — Marija prosi žalostnim tolažbe, bolnikom zdravja, umirajočim srečnega dokončanja, revežem pomoči, pravičnim stano-

vitnost, vsem pa prosi milosti, — milosti brez konca in kraja. Kolikokrat je ona s svojo prošnjo od tvoje hiše, od tvoje družine, od tvoje glave, od tvoje duše odvernila nesreče, ktere so tvoji grehi zaslužili. Kolikokrat ti je že pomagala, da ti za to še vedel nisi. O, ne bodi nehvaležen! Ne bodi zato hudoben, ker je ona dobra, ter ne greši prederzno na božjo in njeno milost! Odkrij se in moli pobožno: „Sveta Marija, mati božja! prosi za nas.“ Boš se pa tudi sam prepričal, da:

4. Marijina prošnja je res mogočna. Marijina prošnja pri Jezusu vse premore, je tako rekoč vsemogočna, ker ona je mati božja, Kristus pa njeni Sin. Pri dobrem sinu matere prošnje niso tolike prošnje, temveč le povelja. Ali mislite, da bi Jezus, zgled največje otročje ljubezni, zamogel svoji materi kakošno prošnjo odreči, posebno če ga spominja skerblijivosti, strahu, žalosti, britkosti in bolečine, ktere je zavoljo njega prestajala? Sv. German pravi: „Ako bi jes mogel vse svetnike v nebesih prašati, bi mi odgovorili, da so se po Marijini priprošnji zveličali. Nedolžni bi mi rekli, da so z Marijino pomočjo obleko nedolžnosti ohranili; spokorniki, da so po prošnji Marije device zadobili odpuščenje grehov in večno zveličanje. Vsi bi poviševali mogočnost in usmiljenje nebeške besednice.“

Sklep.

Sv. Janez Matajski je daroval vse svoje moči kerščanskim jetnikom, ki so pod turško silo milo zdihovali. Na svojem drugem potu v Afriko je bil tudi on vjet, v težko železje vklenjen, v temno, smradljivo ječo veržen. V tej sili pade na kolena, vzame v roke podobo matere božje, ktero je na persih nosil, jo ljubeje in jo milo pomoči prosi. Marija se mu prikaže, ter ga čudovito iz ječe reši. Komaj se pa na ladijo poda, planejo divjaki za njim, polomijo kormilo, podero jambore, raztergajo jadra, da bi se ladija na morju gotovo razbila in potopila. Spet se služabnik božji k Mariji zateče. Razpne svoj in plajšče svojih tovaršev kakor jadra po ladiji, prosi Boga, naj bo on kormanuš, povabi tudi Marijo, naj bo ona vodnica, in stojé na ladiji s križem v roci psalme prepeva. On pa, ki vetrovom zapoveduje, poplača njegovo zaupanje, ter ga srečno pripelje v njegovo domovino. Bodi Bog tudi naš kormar na viharnem morju našega življenja, sv. križ naš kažipot, devica Marija vodnica na zemlji, — besednica v nebesih! Smo pa sedaj slišali, da Marija ve za vse naše potrebe, da za nas prosi, in česa nam prosi in da njena prošnja bo vselej uslišana; hočemo pa še z večim zaupanjem k Mariji moliti: „Sv. Marija, mati božja! prosi za nas.“ Amen.

Kateketične pridige.

Praznik neomadeževanega spočetja device Marije.

(Devica Marija brezmadeža spočeta)

„Madeža ni v tebi.“ (Vis. pesn. 4, 7.)

Vvod.

Naša zemlja je solzna dolina. „Bodi prekleta zemlja zavoljo tebe; v trudu se boš živil od nje vse svoje žive dni. Ternje in osat ti bo rodila, s potom na obrazu boš jedel svoj kruh, dokler se ne poverneš v zemljo, iz katere si vzeta“; tako je Bog zažugal Adamu; in ali ni temu taka? — „Veliko boš terpela s svojimi otroci,“ rekel je Bog Evi; in stariši! ali ni temu taka? — Naša pamet je temna, volja naša je k hudemu nagnjena, — težava je, resnico najti in spoznati, težava je, hudega se varovati in dobro storiti: „Težek jarm leži na Adamovih otrocih od dne njihovega rojstva do dne, o katerem se pokopljejo.“ Ali ni temu taka? — „Kteri dan koli boš jedel sad od tega drevesa, bodeš umerl“, zaprotil je Bog Adamu; aï ni temu taka? — Odkod neki vse te telesne in dušne težave in nadloge, odkod naša telesna in večna smert? Vse to je storil in zadolžil greh, ki sta ga storila Adam in Eva v paradižu in ktereга smo mi — njih otroci — podedovali: „Vsi smo otroci jete božje že od natore tudi otrok enega dne, — v Adamu smo vsi grešili.“

Le ena sama in edina je, ktere je vsemogočni Bog čudovito čisto ohranil izvirnega greha, in ravno danes obhajamo praznik, ki nas opomija te velike in čudežne resnice. Marija, prečista devica in mati našega Odrešenika Jezusa Kristusa, je bila brez vsega madeža izvirnega greha spočeta in rojena. Zatorej hočem danes o tej resnici kaj več govoriti in vam razlagati:

1. Kaj to pomenja: Marija brez madeža spočeta.
2. Kako se je to godilo in
3. Ali je to res nova in kriva vera?

(Glej Jedro stran 63.)

III. adventna nedelja.

(Od zakramenta sv. pokore.)

„Pripravite pot Gospodov.“ (Jan. 1, 23.)

V v o d.

Jezus je bil že 29 let star; skoraj bo po postavi smel očitno pred ljudi stopiti in učiti. Zatorej se pred njim oglasi sv. Janez, da bi pot pripravljaj Gospodu. Sv. Janez je živel v puščavi, je vedno hodil okoli reke Jordana in pokoro oznanoval. Od vseh krajev so ljudje vrelj k njemu, njegov nauk poslušali, si k sercu vzeli, in se kerstiti dali. Ta Janezov glas pridoni do Jeruzalema; farizeji se hudijo nad Janezom, da se on prederzne ljudi učiti in k pokori spodbujati. Zatorej pošljejo k njemu duhovnov in levitov, naj ga vprašajo, kdo da je in odkod ima pravico tako učiti. Sv. Janez jim naravnost pove, da on ni Kristus, tudi ne Elija ali tudi ne kak drug prerok, on je le: „Glas vpijočega v puščavi; pripravite pot Gospodov.“

Tako je sv. Janez poslušavce svoje pripravljaj na prihod obljubljenega Zveličarja. Tudi nam se približuje veseli in sveti čas, o katerem se bomo spominjali na rojstvo Jezusa Kristusa, obljubljenega Zveličarja, kterega je vse človeštvo tako željno in tačo dolgo že pričakovalo. Tudi nas kliče sv. katoljška cerkev, naj se pripravljamo na ta veseli in visoki god. Pripravljamo se pa tačo, da svoje serce grehov očistimo, in Jezusa v presvetem rešnjem Telesu v svoje serce sprejememo. Zatorej pobožni katoljški kristjani ta glas svoje skerbne matere, sv. cerkve, poslušajo, in ob tem sv. adventnem času zakrament sv. pokore prejemajo. Da bi toraj to imenitno in sveto opravilo vredno opravili, hočem danes govociti o zakramentu sv. pokore in kazati:

1. Kakose mora vest izpraševati?
 2. Kaj je pravo kesanje in
 3. V čem obstaja terdni sklep?
- (Glej Jedro stran 427—434).

S k l e p.

Sv. Janez je klical: „Pripravite pot Gospodov“! Jezus hoče prti tudi k nam, pripravljajmo mu pot v naše serce. Nekdaj pride Jezus sodit žive in mertve in dat grešnikom večno pogubljenje, pravičnin večno zveličanje. Sedaj pa ne pride še kot ojster sodnik, ampak kot usmiljen Odrešenik in Zveličar. Zatorej poslušajmo glas s. cerkve in pripravljajmo pot Gospodov!

Ljubi kristjani! Svoje grehe (dalje glej Jedro stran 434.)

IV. adventna nedelja.

(Od zakramenta sv. pokore.)

„Janez je oznanoval kerst pokore v odpuščenje grehov.“ (Luk. 3, 4.)

V v o d.

Spet nam danes sv. cerkev Janeza Kerstnika pred oči postavlja in nam pripoveduje, kako je on jndovskemu ljudstvu kerst pokore oznanoval v odpuščenje grehov, to je: kako jih je opominjal in učil, naj delajo pravo pokoro, da zadobijo odpuščenje grehov. Tako bojo vredno in spodobno sprejeli Odrešenika, ki ima skorej priti in tako bojo vsi videli zveličanje sveta.

Kakor sv. Janez ob Jordanu, tako kličejo tudi te dni duhovniki na lecah verne kristjane, naj delajo pravo pokoro, naj svoje serca očistijo vseh grehov in Jezusu v svojem sercu čedne in spodobne jaslice pripravijo. In ta glas duhovnikov ne ostaja glas vpijočega v puščavi; timveč kristjani hitijo k spovednicah, da sprejemejo kerst pokore in očistijo svoje serca. Oh da bi to najimenitnejše delo le vsi kristjani tudi prav opravili! Zatorej sem vam danes osem dni pokazal perve tri stopinje, ktere imate storiti, da vredno prejmete zakrament sv. pokore. Danes vam hočem pokazati še dve poslednje stopinji, ki jih je treba storiti; danes torej govorim:

1. od spovedi; 2. od zadostenja.
- (Glej Jedro stran 439.)

S k l e p.

Pri zadnji večerji je Jezus sam svojim apostelnom noge umival, pa vendar je potem rekel: „Vi ste zdaj čisti, le eden ne — Judež namreč ni bil čist. Tako je tudi Jezus te dni v spovednicah umil veliko grešnikov, — pa morebiti niso vsi postali čisti, morebiti je bil med njimi marsikteri Judež, ki je nečist ostal tudi po spovedi. Morebiti ni prav storil teh pet stopinj, da bi se resnično vernil k nebeskemu Očetu, da bi svoje serce resnično očistil in Jezusu pripravil v svojem sercu spodobne in čiste jaslice. Zatorej izprašujte tanjko svojo vest, da spoznate svoje grehe, — obujate pravo grevengo, da ste razžalili preljubega Očeta v nebesih, — storite terden sklep, da se hočete poboljšati in nikar več grešiti, — obtožite se ponižno in odkritoserčno vseh svojih grehov in opravljajte zvesto naloženo pokoro. Tako bote pripravili pot Gospodov, bote Jezusu v svojem sercu pripravili spodobne jaslice in veseli

obhajali visoke božične praznike. Spolnile se bodo tudi nad vami besede današnjega sv. evangelja: „Vse človeštvo bode vidilo zveličanje božje“! Amen.

Božični praznik.

(O Jezusovem rojstvu.)

„Marija je porodila svojega sina, in ga je v plenice povila in položila v jaslí.“
(Luk. 2, 7.)

Vvod.

Kar je Bog 4000 let obljuboval, kar so ljudje 4000 let pričakovali — to se je danes spolnilo: „Marija je porodila . . .“ Beseda je meso postala . . .“ Vesel glas, pravi sv. Bernard, smo zaslišali, glas veselja in zveličanja se je razlegal po hišah grešnikov.“ Danes obhajamo veseli in slavni spomin rojstva našega odrešenika in zveličarja Jezusa Kristusa. Zatorej tudi jes danes o rojstvu Jezusovem govorim in vam razlagam:

1. Od koga je Marija Jezusa spočela? Da vidite, Jezus je pravi božji Sin.

2. Kje je Marija Jezusa rodila? Da vidite, kako se je Bog poslužil ajdovskega cesarja Avgusta, da se spolnijo prerokovanja.

3. Kako so pastirji se hitro podali v hlevček in molili Jezusa? Da vidite, kako tudi mi naj molimo Jezusa.

(Glej Jedro stran 81—84.)

Sklep.

Sv. Frančišek Serafinski je bival blizo cerkvice Porcijunkule, kamur so trume ljudi dohajale. Da bi ljudem bolj vnel serca ljubezni do ljubega Jezusa, napravil si je jaslice, naj ljudje z lastnimi očmi vidijo, kako se je Sin božji ponižal iz ljubezni do nas grešnikov. Tudi mi smo danes v duhu stali pri jaslicah v Betlehemu. Oh poglejmo, kako neskončno nas je Jezus, Sin božji, ljubil! Sv. Ljudevit Granaški pravi: „Nobena skrivnost iz Jezusovega življenja ni slajša, nobena nas bolj k pobožnosti ne spodbuja, nobena nima več lepih naukov v sebi, kakor skrivnost njegovega včlovečenja.“ Ljubi kristjani! Ne zabimo neskončne ljubezni, s katero nas je Jezus ljubil in vračajmo mu to ljubezen s tem, da ga nasproti tudi mi ljubimo. On pa pravi: „Kdor moje zapovedi derži, ta je, ki me ljubi.“ Amen.

Pridiga za VI. povelikonočno nedeljo.*

(Spisal in na Ptujski gori govoril i. 1845. Fr. Cvetko.)

„Bodite modri in čujte v molitvah.“
(I. Peter 4, 7.)

Vvod.

Danešnja nedelja je za to cerkev in za to faro velikega pomena; ker na današnji dan, t. j. 6. nedeljo po veliki noči je to zidovje po škofovskem svetem blagoslovu postalo hiša božja. Kterega leta in kdo je zidovje te cerkve začel staviti in ga dokončal, nam ni znano, ker so stara pisma prešla. Ali toliko vendar vemo, da so že v letu 1424 po Kristusovem rojstvu tukaj umerli in pri tej cerkvi pokopani bili mešnik z imenom Nikolaus Stads*, ki so pri tej cerkvi božjo službo opravljali in v Jezusovem imeni kersčanske ovce pasli. Blizu pol petsto let se tedaj že v tej cerkvi Marija mati našega Zveličarja časti; blizu pol petsto let se že v tej cerkvi daritev sv. meše opravlja; že blizu pol petsto let na današnje nedeljo od vseh bližnjih in tudi dalešnjih krajev prihaja ljudstvo, naj bi pri Gorski Materi božji tolažbo za žalostno serce in polahkočenje pri težavah našlo; da bi skoz priprošnje najčistejše device nebeškemu Očetu svoje molitve priporočili.

Tudi vi, moji ljubljeni kristjani! ste danes prišli na to torišče, kakor mislim, ne zato, da bi se sveta nagledali, ampak zato, da bi svoje življenje z resnično spovedjo ali konči z Bogu prijetno molitvijo očistili. Sv. apostelj Peter nas vse opominja v listu, ki se pri današnji sv. meši bere: „Bodite modri in čujte v molitvah“ t. j. spominjajte se grehov poprejšnjega časa in se jih skesajte, pravično živite in izogibljite se za naprej grešnih skušnjav. Vse skušnjave pa zamorete s pravo molitvijo potolažiti; z molitvijo zamorete od Boga vse milosti zadobiti. Prava molitev je velike vrednosti in posebne moči. Sv. Ambrozij namreč od molitve tako piše: „Če hočete vi kristjani spoznati, kako veliko moč ima molitev, spomnite se na tisto, kar v sv. pismu od molitve stoji: z molitvijo je Jozue solnce v njegovem teku vstavil; z molitvijo prerok Elija ogenj iz nebes sprosi; z molitvijo si Mojzes skoz rudeče morje cesto nadela, sovražnike premaga, dežele podverže. Z molitvijo se zidovje mesta

* Lehko se ta pridiga porabi tudi na dan sv. Marka ali križev teden.

** Na grobaem kamnu je brati: anno domini 1424 feria quarta post dominicam reminiscere obiit discretus vir dominus nicola sedcs. (t. j. sacerdos) capellanus capelle beate marie in neustift —“. Ker je Povoden kratice sedcs krivo čital, zato je duhovnika on in po njem Cvetko Nikola Stads imenoval.

Jeriho podere, mesto Ninive okovari (obvaruje), Betulija otme; z molitvijo aposteljni Kristusovi obdarujejo slepe s pogledom, gluhe s poslušom, neme z besedo, bolne z zdravjem, celo mrtve z novim življenjem.“ Sv. Krizostom pa nas od molitve uči rekoč: „V pobožni molitvi so nebeške moči skrite.“ Zato tudi Jezus naš Zveličar pravi: „Molite brez nehanja; molite, da v skušnjavo ne padete; prosite in bote dobili.“ Za tega voljo tudi jes mislim, da vam danes hasnovitnejšega nauka dati ne morem, kakor če vas o molitvi podučim, čeravno dobro vem, da ste že dostikrat o tej reči govoriti slišali, morebiti celo v kratkem nauk od molitve zadobili. Ali jes pa tudi vem, da se pravi kristjani besed o molitvi tako lahko ne navolijo poslušati. Poslušajte torej radi, kar vam bom še jes o molitvi povedal. Zapomnite si pred vsem te dve besedi, ktere bom razložil.

Perva bo: Kakošen mora biti človek, ki hoče od Boga ali v cerkvi ali doma kaj izprositi?

Druga pa bo: Kakošen hasek ali korist molitev vsak dan človeku prinaša?

Gospod! jes te ponižno prosim, blagoslovi mojo besedo, da se bodo kristjani, tvoji otroci, tako ponižno moliti naučili, da bodo tvojega uslišanja vredni.

I. del.

Če kateri človek hoče Boga dopadljivo moliti, mora se k molitvi tudi vsikdar pripraviti, ker modri mož Sirah nas tako opominja: „Preden moliš, pripravi svojo dušo, in ne bodi kakor človek, ki Boga skuša.“ (Ecc. 18, 23.)

Modri Salamon ravno tako uči rekoč: „Človek serce pripravlja, Gospod pa jezik vodi.“ (Preg. 16, 1.) Vsak, ki hoče s posvetnim oblastnikom govoriti in od njega kako dobroto sprositi, si prej dobro premisli, kako bi se oblekel, kako bi govoril, sploh kako bi se zaderžal, da bi se mogočnemu oblastniku dopadel. Ni res? on se dobro pripravi! Kako pičla priprava pa je potrebna, če si človek naprejzame z Gospodom Bogom, z najmogočnejšim oblastnikom govoriti in od njega kaj za dušo in telo sprositi?

Kdor tedaj želi, da bi njegova molitev pri Bogu uslišana bila, mora

1. biti čistega serca, ali mora konči vročo željo do serčne čistosti imeti. Vsikdar je dobro, če človek pred svojo molitvejo obudi kes črez svoje grehe, da pokaže skrušeno serce, zakaj prerok in kralj David pravi: „Skrušenega in ponižnega serca, o Bog, ne boš zaničeval.“ (Pslm 50, 19.) In zopet pravi kralj David: „Zavoljo grehov žalostna duša je pred Bogom prijeten dar.“ Pri sv. evangelistu Janezu pa čitamo: „Vemo, da grešnikov Bog ne usliši, ampak če kdo Bogu služi in njegovo voljo stori, njega usliši.“

(Jan. 9, 31.) Tudi sv. apostelj Pavelj na enak način piše, rekoč: „Bratje prosim vas, brez jeze, brez sovraštva; čiste roke v molitvah k Bogu povzdigavajte!“ Ko je te besede učeni mož Minucij čital, jih je tako razložil: „Kdor v nedolžnosti živi, tistega prošnje so že naprej privoljene in dopolnjene, kdor se pravice derži, Bogu dar prinese; kdor kanicije (krivice) kerči, tisti božjo voljo k usmiljenju nagiblje in ravna.“

Ljubljeni kristjani! zdaj pa vas vprašam: S kolikimi in kako velikimi grebi pa mi v molitvah pred Gospoda Boga stopimo? Če resnične volje nimamo greh iz serca spraviti in se ga izogibati! Se tedaj tako smemo čuditi, če Bog naše molitve zaverže? če jih ne usliši? Da, da! zato naše molitve pri Bogu dopadenja ne najdejo, ker nam ni resnica naše življenje poboljšati.

Mi se namreč vstavljamo, če se nam naroči, krivično blago poverniti; mi se izgovarjamo, če se nam reče, našim sovražnikom iz serca odpustiti ali se starim lagodnim (hudobnim) navadam odpovedati; mi se žaljujemo, če se nam zapove, grešno ljubezen zapustiti in se izogibati tistega človeka, ki ga kakor krivega boga častimo. Mi želimo iz tega sveta v večnost s pokoro oditi ali za pokoro se nočemo nič truditi. Za tega voljo naše molitve v grešnem stanu brez pravega naprejšetja se poboljšati nič ne pomagajo, ker želimo, da nas Bog do smerti v grehah ne bi motil, da bi ga brez straha smeli žaliti. Kako bi Bog take molitve uslišal, ker iz grešnega in nečistega serca izhajajo?

2. Kdor v molitvi hoče uslišan biti, mora imeti pravo in živo vero na Gospoda Boga. Sv. apostelj Pavelj uči: „Kdor hoče k Bogu priti, mora verovati, da je Bog, in da je tistim, ki ga iščejo obilen plačevavec.“ Ravno tako gotovo, kakor se otrok na svojega očeta zanaša, mora tudi človek na Boga zaupanje imeti, da bo mu vse dal, kar bo mu potrebno in za dušno zveličanje hasnovito. Za tega voljo piše sv. apostelj Jakob: „Kdor Boga za kaj prosi, naj prosi z zaupanjem brez vsega pomišljenja; zakaj kdor si pomišlja, je enak morskemu valovu, kterege veter goni in sem ter tje meče.“ Naj tedaj ne misli tak človek, da bo kaj prejel od Gospoda.“ (Jak. 1, 6.) Jezus Kristus pa sam uči: „Tistemu, ki veruje, je vse mogoče.“ Nesrečni in pomilovanja vredni so torej tisti ljudje, ki nimajo nobenega zaupanja na božjo vsemogočnost, dobrotljivost in modrost. Taki neverniki, če hočejo kaj sprositi, morajo najpred za luč sv. vere prositi, zakaj kakor sv. apostelj Pavelj pravi: „brez vere je nemogoče Bogu dopasti.“ Sicer pa moji ljubljene kristjani! sami veste, da današnje dni tisti ljudje niti ne molijo, ki prave ali popolnoma vere nimajo. Ali pa veste, kako se to godi? Oni ne morejo moliti, ker ne verujejo in oni prave vere ne morejo zadobiti, ker ne molijo. O težavni in žalostni stan! Taki nesrečniki tedaj še poleg tega, da se njihove molitve ne uslišijo, nosijo na sebi gotovo znamenje večne pogube,

ker Zveličar pravi: „Kdor ne veruje, je že obsojen.“ — Ali vi bote mi ugovarjali: „Mi pa vidimo, da imajo nekteri, ki ne molijo in ne verujejo, vendar na svetu dosti blaga in sreče.“ Jes vam na to odgovorim: Bog nektere nevernike obdaruje, da se ne morejo izgovarjati, kakor da bi jih ne bil po njihovih željah z dobrotami v svoje kraljestvo vabil. Ali ne bodite jim zavidni; če na tem svetu po nevrednem plačilo prejmejo, nimajo v večnosti nič več pričakovati. Srečnejši je tedaj vendar tisti, kateri v nebesih za vse večne čase plačilo prejme, čeravno na zemlji kot siromak Bogu služi.

(Konec prihodnjic.)

Duhovniške zadeve.

Kerška škofija. Čč. gg. so dobili fare: Kranjc Andr. faro Oseve; Frank Alb. faro Radveče in Primožič Bal. faro Škofiče. Č. g. Kāfer Jož. oskerbuje dekanijo Breže in č. g. Galant Jož. je provizor v Brežah. Č. g. Rainer Jož. je izvoljen in poterjen za II. dek. svetovalca dekanije Krapffeld, Č. g. Jōrger A. za Breže in Plešučnik J. za št. Vid. — Umerli so čč. gg.: Schiffer Fr. Ks. prošt v Brežah, Pfeiffer Mark. in Gross Juri fajmoštra, O. Otmar Gahovec benediktinec, in Štangel L. R. I. P.!

Goriška nadškofija. Č. g. Vuga M. je prišel za koop. v Miren pri Gorici; č. g. Bressan St. za vikarja v Kosano. — Umerli so po novem letu: Preč. g. Legiša Andrej, kanonik stolne cerkve v Gorici; č. g. Peternel Ign., vikar v št. Andreju; č. g. Strekelj Jer. farni kurat v predmestju sv. Roka v Gorici, in č. g. Doljak Val., penz. duh. v Solkanu. R. I. P.!

Lavantinska škofija. Č. g. Stiplovšek je dobil faro v Lučah, in č. g. Kunaj J. K. faro Dobovo. Č. g. Meško Mart. pride za kaplana k sv. Barbari v Hal. Čč. gg. župnika Pečnik Jož. in Gornik Gašp. gresta v pokoj. Č. g. Haubenreich Al. je postavljen za provizorja pri sv. Marjeti. — Umerl je č. g. župnik Kranjc. R. I. P.!

Ljubljanska škofija. Č. g. Budnar Jan. je dobil faro Vače. — Umerl je fajm. Pibernik A. R. I. P.!

Terzaška škofija. Č. g. Zamlič Viko je bil izvoljen župnik za Veprinac; č. g. Gojtan Franjo gre za kaplana v Opatijo; Sajovec Jakob gre za beneficiata Godenberg in kaplana sv. Križa v Gračišnje; č. g. Sinčič Janez kanonik je imenovan za dekana stolne cerkve v Terstu; č. g. Šust Janez je poterjen za kanonika ravno te stolne cerkve. Izpisan je en kanonikat ravno pri tej stolici do 15. aprila t. l. — Umerli so č. g. Jerala Jožef, bivši župnik na Berdu v Istri; č. g. D'Andri Jožef, kanonik pri stolici v Terstu; č. g. Vlah Evgenij, bivši kolegiatni kanonik, zadnji čas v pokouju v Kastvu. R. I. P.!